

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นพรัตน์ เรียบทวี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
นพรัตน์ เรียบทวิ

- 1 กพ. 2549

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2548

h 282131

นพรัตน์ เรียบทวี (2548) องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะ
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร สารนิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยา
การศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวณี กริทอง

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา
ปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2548 จำแนกได้
ดังนี้ คือ องค์ประกอบด้านส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ ผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียน การใช้เวลาในการเรียน ลักษณะมุงอนาคตทางการเรียน และค่าใช้จ่ายต่อเดือน องค์ประกอบด้าน
ครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของ
ผู้ปกครอง และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมใน
มหาวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2548 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 จำนวน 429 คน
เป็นนักศึกษาชาย 58 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 371 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่
แบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ
การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะ
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 มี
7 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศหญิง(X_2) การใช้เวลาว่างในการเรียน(X_8) ลักษณะมุงอนาคตทางการเรียน
(X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง(X_{18}) ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย(X_{19})
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์(X_{20}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน(X_{21})

2 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลป
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 มี
2 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศชาย(X_1) และชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ ชั้นปีที่ 4(X_6)

3 องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร มี 12 องค์ประกอบ ได้แก่ ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ ชั้นปีที่
1(X_3) ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ ชั้นปีที่ 2 (X_4) ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ ชั้นปีที่ 3(X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียน(X_7) ค่าใช้จ่ายต่อเดือน(X_{10}) ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง(X_{11}) อาชีพของผู้ปกครอง รับ

รวมกัน(X_{15}) บิดามารดาแยกกันอยู่(X_{16}) และบิดามารดาถึงแก่กรรม(X_{17})

4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย(X_{19}) ลักษณะมุงอนาคตทางการเรียน(X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน(X_{21}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์(X_{20}) โดยองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบนี้สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 39.20

5 สมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 มีดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 898 + 213 X_{19} + 188 X_9 + 168 X_{21} + 146 X_{20}$$

5.2 สมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = 334X_{19} + 210X_9 + 187X_{21} + 176X_{20}$$

FACTORS AFFECTING ON LIFE QUALITY OF UNDERGRADUATE
STUDENTS OF THE FACULTY OF LIBERAL ARTS,
THAMMASAT UNIVERSITY BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
NOPPARAT RIEBTAWEE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
October 2005

Nopparat Riebtawee (2005) *Factors Affecting on Life Quality of Undergraduate Students of the Faculty of Liberal Arts, Thammasat University, Bangkok* Master Project, MEd (Educational Psychology) Bangkok Graduate School, Srinakharinwirot University
Advisor Project Assoc Prof Waythanee Greethong

The purposes of this research were to investigate factors affecting on Life Quality of undergraduate students of the Faculty of Liberal Arts, Thammasat University Bangkok in academic year 2005. These factors were divided into three dimensions, the first of them was personal factor: gender, educational level, academic achievement and expenses. The second of them was family factor: parental economic status, parental occupation, parental marital status and interpersonal relationship between undergraduate students and their family membership. The third of them was environment in university factor: physical environment in university, interpersonal relationship between undergraduate students and their instructors and interpersonal relationship between undergraduate students and their peer groups.

The 429 samples were the Faculty of Liberal Arts students, 58 males and 371 females. The instruments were the factors affecting on life Quality of students questionnaires. The data was analysed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows:

1. There were significantly positive correlation among Life Quality of undergraduate students of the Faculty of Liberal Arts, Thammasat University, Bangkok and 7 factors: female (X_2), period of study (X_8), further expectation (X_9), interpersonal relationship between students and parent (X_{18}), physical in university (X_{19}), interpersonal relationship between undergraduate students and their family membership (X_{20}) and interpersonal relationship between undergraduate students and their peer groups (X_{21}) at 0.01 level.

2. There were significantly negative correlation among Life Quality of undergraduate students of the Faculty of Liberal Arts, Thammasat University, Bangkok and 2 factors: male (X_1) and educational level: class level 4 (X_6) at 0.05 level.

3. There were no significant correlation among Life Quality of undergraduate students of the Faculty of Liberal Arts, Thammasat University, Bangkok and 12 factors: educational level: class level 1 (X_3), educational level: class level 2 (X_4), educational level:

class level 3(X_5), academic achievement(X_7), expenses(X_{10}), economic status of parents (X_{11}), parental occupation government official / non government official(X_{12}), parental occupation merchant / business(X_{13}), parental occupation employees(X_{14}) parental marital status couple (X_{15}), parental marital status divorce (X_{16}) and parental marital status dead (X_{17})

4 There were significantly 4 factors affecting on Life Quality of undergraduate students of the Faculty of Liberal Arts, Thammasat University, Bangkok ranking from the most to the least affective factors were physical environment in university(X_{19}), further expectation(X_9), interpersonal relationship between undergraduate students and their peer groups (X_{21}), interpersonal relationship between undergraduate students and their instructors (X_{20}) at 01 level These 4 factors could predicted Life Quality of undergraduate students about percentage of 39.20

5 There were significantly predicted equation of factors affecting on Life Quality effecting of undergraduate students of the Faculty of Liberal Arts Thammasat University, Bangkok at 01 level

5.1 In terms of raw scores were

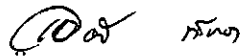
$$\hat{Y} = 898 + 213 X_{19} + 188 X_9 + 168 X_{21} + 146 X_{20}$$

5.2 In terms of standard scores were

$$Z = 334X_{19} + 210X_9 + 187X_{21} + 176X_{20}$$

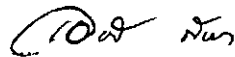
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
สารนิพนธ์เรื่อง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ของ นพรัตน์ เรียบทวี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

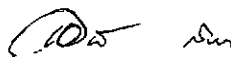
(รองศาสตราจารย์ เวธนี กริทอง)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ เวธนี กริทอง)

คณะกรรมการสอบ

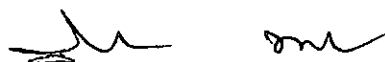
(รองศาสตราจารย์ เวธนี กริทอง)

ประธาน

(อาจารย์ ดร พาสนา จุฬรัตน์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ ดร สมชาย ชูชาติ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่ 14 เดือน ตุลาคม พ ศ 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์เวชณี กริทอง อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา คณะกรรมการสอบปากเปล่าที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา แนวคิดและข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ด้วยความเมตตา ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนสำเร็จเรียบร้อย สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือพร้อมทั้งให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณบดี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตลอดจนน้องๆ ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ พี่น้องๆ พี่ๆ น้องๆ สถาบันวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ห้างเพชรจินดารัตน์ และ บริษัท ชมนันทน์ เวิลด์เน็ต จำกัด ให้การช่วยเหลือและกำลังใจในการทำวิจัยจนสำเร็จ

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อดีเรก เรียบทวี คุณแม่น้อม เรียบทวี สมาชิกในครอบครัวเรียบทวีและผู้ใกล้ชิดทุกคน ที่ให้การสนับสนุนทุนทรัพย์ในการศึกษาเล่าเรียนและกำลังใจที่มีให้ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา บุรพคณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิทยาการความรู้ให้กับผู้วิจัย และให้การช่วยเหลือตั้งแต่เริ่มศึกษาจนถึงปัจจุบัน

นพรัตน์ เรียบทวี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	10
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ศึกษา	16
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	34
3 การดำเนินการศึกษาค้นคว้า	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	38
การหาคุณภาพเครื่องมือ	49
วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4 ผลวิเคราะห์ข้อมูลการค้นคว้า	53
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 บทย่อ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	62
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	62
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	62
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	63
วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	66
ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	84
ประวัติย่อผู้วิจัย	107

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นปี และเพศ	38
2 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ชั้นปี อาชีพของผู้ปกครอง และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง	55
3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน การใช้เวลาในการเรียน ลักษณะมุงอนาคตทางการเรียน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ฐานทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัยสัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และคุณภาพชีวิต	57
4 แสดงความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร	58
5 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร	59
6 แสดงองค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิ เคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)	60
7 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามการใช้เวลาในการเรียน	103
8 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามลักษณะมุงอนาคตทางการเรียน	103
9 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ ปกครอง	104
10 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของ มหาวิทยาลัย	104
11 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์	105
12 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน	105
13 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามคุณภาพชีวิต	106

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยได้ก้าวสู่การเป็นสมาชิกของสังคมนานาชาติที่ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสาร อันส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการเมืองการปกครอง (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ม.ป.ป.

41) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางโลกาภิวัตน์ดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหาและสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่สลับซับซ้อนและส่งผลกระทบถึงกันอย่างรวดเร็ว กระแสการเป็นไปในโลกอันเป็นกระแสใหญ่จะทำให้สังคมไทยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนและเตรียมการวางแผนเพื่อรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น การพัฒนาประเทศจึงไม่เพียงเป็นการมุ่งเน้นการพัฒนาเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจหรือทางด้านสังคมเพียงอย่างเดียวแต่จะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ หากคนเราได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถและมีเจตคติที่ถูกต้องแล้วย่อมเอาชนะชนะธรรมชาติ หรือมีความสามารถพลิกแผ่นดินและแก้ไขเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เลวร้ายให้กลายเป็นดีได้ จึงนับได้ว่าคนนั้นเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าสูงสุดในโลก ดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทยฉบับปัจจุบันจึงได้ดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ในแนวคิดที่ยึด "คน" เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวมและให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบการบริหารภายในที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกระดับอันจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนที่มีคนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2545 : 9)

เมื่อบุคคลเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา บทบาทการศึกษาจึงไม่เพียงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเท่านั้นหากแต่ยังเป็นตัวการสำคัญในการพัฒนาโดยตรงอีกด้วย เพราะนอกจากจะต้องใช้ การศึกษาพัฒนาคน (ผู้เรียน) ให้มีชีวิตที่ดีงามมีความสุขสมบูรณ์พร้อมในตัวเองและมีคุณภาพชีวิตที่ดีแล้วยังต้องพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอีกด้วย การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้นอยู่บนหลักการที่เน้นการพัฒนาที่สมบูรณ์รอบด้านทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคม อีกทั้งเพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรมอีกด้วย ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมโดยจัดให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ (กรมสามัญศึกษา 2541 : 1)

คุณภาพชีวิตเป็นรูปแบบของการมีชีวิตที่มีความสุข ซึ่งชีวิตที่ดีซึ่งมีการดำรงอยู่อย่างมีความสุขและพึงพอใจนั้น จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบหลายด้านที่รวมกันเข้าอย่างเหมาะสมกลมกลืนกับชีวิตของบุคคล (นิศารัตน์ ศิลปเดช 2539 : 83) แอปสแตน และแมคพาร์ทแลนด์

(Epstein and McPartland 1976 15 – 30) ได้กล่าวถึงคุณภาพชีวิตที่เน้นถึงคุณภาพชีวิตในโรงเรียนว่าสามารถพิจารณาได้จากองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ความพอใจในโรงเรียน ความมุ่งมั่นในการทำงานและปฏิกิริยาตอบครู จากการศึกษาของ อุไร จันทรสวาง (2540 65 – 67) พบว่า คุณภาพชีวิตในโรงเรียนจะประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้านด้วยกัน คือ ความพอใจในโรงเรียน ความมุ่งมั่นในการทำงาน ปฏิภาณตอบครูและความสุขเมื่ออยู่โรงเรียน

จากเอกสารดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคุณภาพชีวิตของบุคคลในสถาบันการศึกษาเกิดจากองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ทั้งองค์ประกอบด้านส่วนตัวและองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งที่มีนาศึกษาคุณภาพชีวิตของบุคคลในสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา เช่น คุณภาพชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย การเมือง เศรษฐกิจ และอื่น ๆ อันเกี่ยวกับ วิชา เศรษฐศาสตร์และการเมือง นักศึกษาในสถาบันนี้จึงน่าจะมีคุณภาพชีวิตดี ได้แก่ นักศึกษาในคณะศิลปศาสตร์ซึ่งจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2504 ตาม พระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 78 ตอนที่ 106 วันที่ 19 ธันวาคม 2504 โดยให้เหตุผลในการประกาศในราชกิจจานุเบกษาวา "เพื่อให้ นักศึกษาชั้นปริญญาตรีมีความรู้ภาษาต่างประเทศและความรู้ทั่วไปในด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ให้สูงเพียงพอที่จะเข้าศึกษาแขนงวิชาเฉพาะด้าน ซึ่งจัดสอนอยู่ในคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 78)

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์นักศึกษاپริญญาตรี ที่กำลังศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (สัมภาษณ์ พฤศจิกายน 2547) พบว่า นักศึกษาในคณะส่วนใหญ่ทุ่มเทชีวิตให้กับการศึกษามากเกินไป ซึ่งการปฏิบัติเช่นนี้เป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาการแข่งขันทางการศึกษา ซึ่งส่งผลถึงสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และปัญหาที่สำคัญอีกประการ คือ สภาวะความไม่มั่นคงทางด้านจิตใจ เช่น ไม่มีความสุขในการเรียน เนื่องจากการแข่งขันเพื่อให้ได้คะแนนสูงสุด ความเครียดและเหนื่อยล้าที่ต้องรับผิดชอบกิจกรรมของทางมหาวิทยาลัยพร้อม ๆ กับการเรียน มีเจตคติทางลบต่ออาจารย์บางท่านและรุ่นพี่บางคน ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้นในนักศึกษاپริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 50 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ และผลการสำรวจมีรายละเอียด ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ใช้คำถามว่า "ขณะนี้ท่านคิดว่า ท่านมีปัญหา หรือ ไม่มีความสุขเกี่ยวกับเรื่องใด" พบคำตอบมากที่สุด คือ ด้านสังคม ได้แก่ ผลการเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ มีปัญหาไม่ปรึกษาผู้ปกครอง และเงินไม่พอใช้ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 62 ด้านจิตวิทยา ได้แก่ ไม่พึงพอใจต่อรูปร่าง น้ำหนัก และมีความรู้สึกว่าตนไร้ความสามารถ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24 ด้านกายภาพ ได้แก่ การจราจรบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ท่าพระจันทร์คับคั่ง และที่ตั้งของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์วังสราญอยู่นอกเมือง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14

คำถามข้อที่ 2 ใช้คำถามว่า “จากปัญหาในข้อที่ 1 ท่านคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด” สาเหตุที่พบมากที่สุดคือ ด้านสังคม ได้แก่ ปัญหาผลการเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ สาเหตุเพราะไม่ทบทวนบทเรียน และไม่กล้าสอบถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจบทเรียน มีปัญหาไม่ปรึกษาผู้ปกครอง สาเหตุเพราะผู้ปกครองมีการกิจการงานมากไม่มีเวลาให้ ผู้ปกครองดู และปัญหาเงินไม่พอใช้ สาเหตุเพราะใช้จ่ายฟุ่มเฟือย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56 ด้านจิตวิทยา ได้แก่ ไม่พึงพอใจต่อรูปร่าง น้ำหนัก สาเหตุเพราะรับประทานอาหารเกินความพอดี ไม่ชอบออกกำลังกาย และมีความรู้สึกกดดันไร้ความสามารถสาเหตุมาจากการปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ด้านกายภาพ ได้แก่ ปัญหาการจราจรบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ท่าพระจันทร์คับคั่ง สาเหตุเพราะมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ใกล้กับสถานีราชการ แหล่งชุมชน และปัญหาการเดินทางไปศูนย์ธรรมศาสตร์รังสิตที่อยู่นอกเมือง สาเหตุเสียเวลาในการเดินทางมาก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14

จากการสำรวจปัญหาเบื้องต้น พบว่า นักศึกษาปริญญาตรี คณะ ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต เช่น ผลการเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ มีปัญหาไม่ปรึกษาผู้ปกครอง และเงินไม่พอใช้ การจราจรบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ท่าพระจันทร์คับคั่ง เป็นต้น ซึ่งสามารถวัดเป็นปริมาณความพึงพอใจในชีวิต ทั้งในรูปธรรมและนามธรรมหรือจิตใจ ดังที่ แคมป์เบล (Campbell 1976 117-124) กล่าวว่า องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านกายภาพ ได้แก่ สภาพที่อยู่อาศัย องค์ประกอบด้านสังคม ได้แก่ องค์ประกอบด้านการศึกษา สุขภาพ และความมั่นคงของครอบครัว และองค์ประกอบทางจิตวิทยา ได้แก่ องค์ประกอบด้านความพึงพอใจ ความสำเร็จ ความผิดหวัง และความคับข้องใจ เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2 เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และ ด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3 เพื่อสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อใช้ข้อมูลไปประกอบการวางนโยบายให้ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว และผู้ปกครองของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นำไปใช้พัฒนานักศึกษาในการปรับปรุงตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดจนการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนักศึกษา และการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้ศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 1,726 คน เป็นนักศึกษาชาย 237 คน และนักศึกษาหญิง 1,489 คน

2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2547 ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 เป็นนักศึกษาชาย 18 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 101 คน ชั้นปีที่ 2 เป็นนักศึกษาชาย 18 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 90 คน ชั้นปีที่ 3 เป็นนักศึกษาชาย 14 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 90 คน และชั้นปีที่ 4 เป็นนักศึกษาชาย 8 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 90 คน รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 429 คน เป็นนักศึกษาชาย 58 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 371 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรซึ่งมีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane 1967 886 – 887) โดยใช้ชั้นปี และเพศเป็นชั้น (Strata)

3 ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

3.1.1 องค์ประกอบด้านส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่

3.1.1.1 เพศ

3.1.1.2 ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่

3.1.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.1.4 การใช้เวลาในการเรียน

3.1.1.5 ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

3.1.1.6 ค่าใช้จ่ายต่อเดือน

- 3 1 2 องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่
 - 3 1 2 1 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง
 - 3 1 2 2 อาชีพของผู้ปกครอง
 - 3 1 2 3 สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง
 - 3 1 2 4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง
- 3 1 3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย
 - 3 1 3 1 ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย
 - 3 1 3 2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
 - 3 1 3 3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
- 3 2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพชีวิต ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่
 - 3 2 1 องค์ประกอบด้านกายภาพ
 - 3 2 2 องค์ประกอบด้านสังคม
 - 3 2 3 องค์ประกอบด้านจิตวิทยา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1 คุณภาพชีวิต หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา โดยคิดวาทนเองมีคุณค่า มีความมุ่งหมายในชีวิต และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งตามแนวคิดของแคมป์เบล (Campbell) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านกายภาพ องค์ประกอบด้านสังคม และองค์ประกอบด้านจิตวิทยา ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1 1 องค์ประกอบด้านกายภาพ ได้แก่ ความรู้สึกที่มีต่อมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับชื่อเสียง การให้บริการสวัสดิการ การลงทะเบียน และทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย

1 2 องค์ประกอบด้านสังคม ได้แก่ สุขภาพกาย สุขภาพจิต การรู้จักใช้เงินสำหรับชีวิตส่วนตัวและการศึกษาได้อย่างเพียงพอ

1 3 องค์ประกอบด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความพอใจเกี่ยวกับ รูปร่างหน้าตา คุณค่าของตนเอง ความสามารถในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในชีวิตประจำวัน และในการศึกษาได้สำเร็จ

2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

2 1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การใช้เวลาในการเรียน ลักษณะมุงอนาคตทางการเรียน และค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

2 1 1 เพศ ได้แก่

2 1 1 1 เพศชาย

2 1 1 2 เพศหญิง

2 1 2 ชั้นปีที่กำลังศึกษา ได้แก่

2 1 2 1 ชั้นปีที่ 1

2 1 2 2 ชั้นปีที่ 2

2 1 2 3 ชั้นปีที่ 3

2 1 2 4 ชั้นปีที่ 4

2 1 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนที่เป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) ของทุกวิชานับตั้งแต่เริ่มเรียนในภาคเรียนที่ 1 ของชั้นปีที่ 1 ถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน

2 1 4 การใช้เวลาในการเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการทำภารกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนได้เหมาะสม ทั้งในเวลาเรียน และนอกเวลาเรียน ได้แก่ การเข้าชั้นเรียน ความตั้งใจเรียน การทบทวนบทเรียน การอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนเข้าเรียน การทำการบ้าน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย และการค้นคว้าบทเรียนเพิ่มเติม

2 1 5 ลักษณะมุงอนาคตทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการคาดการณ์ไกลถึงผลที่จะเกิดจากการกระทำเกี่ยวกับการศึกษา และประกอบอาชีพ มีความสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา รู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อความสำเร็จในชีวิต

2 1 6 ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ได้แก่ ค่าหนังสือ ค่าอาหาร ค่าเครื่องแต่งกาย และค่าพาหนะ ทั้งนี้ไม่ได้รวมค่าลงทะเบียนเรียน

2 2 องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

2 2 1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง ฐานะฐานะของผู้ปกครอง นักศึกษาซึ่งพิจารณาจากรายได้ประจำเดือนของบิดามารดา รวมกัน หรือเป็นรายได้ของผู้ปกครองที่ดูแลนักศึกษาอยู่

2 2 2 อาชีพผู้ปกครอง ได้แก่

2 2 2 1 รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

2 2 2 2 ค้าขายและธุรกิจส่วนตัว

2 2 2 3 รับจ้าง

2 2 3 สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง ได้แก่

2 2 3 1 บิดามารดาอยู่ร่วมกัน

2 2 3 2 บิดามารดาแยกกันอยู่

2 2 3 3 บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม

2 2 4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง หมายถึง การปฏิบัติตนของนักศึกษาที่มีต่อผู้ปกครอง หรือบิดามารดา และการปฏิบัติตนของผู้ปกครอง หรือบิดามารดาที่มีต่อนักศึกษาเพื่อให้เกิดความสัมพันธที่ดีต่อกัน ดังนี้

2 2 4 1 การปฏิบัติตนของนักศึกษาที่มีต่อผู้ปกครอง ได้แก่ การเคารพเชื่อฟัง การปฏิบัติตามคำสั่งสอนทางด้านการใช้ชีวิตส่วนตัว การเงิน และการเรียน และการช่วยเหลืองานภายในบ้าน

2 2 4 2 การปฏิบัติตนของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษา ได้แก่ การให้ความรัก ความเอาใจใส่ การดูแลสุขภาพ การอบรมสั่งสอน เป็นที่ปรึกษาทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องการศึกษา

2 3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2 3 1 ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย หมายถึง สถานที่เรียน และสื่ออุปกรณ์การเรียนซึ่งมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2 3 1 1 สถานที่เรียน ได้แก่ การถ่ายเทอากาศภายในห้องเรียนความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในห้องเรียน ขนาดของห้องเรียนกับปริมาณนักศึกษา บริเวณของห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ ดัง เช่น เสียงและกลิ่น เป็นต้น

2 3 1 2 สื่ออุปกรณ์การเรียน ได้แก่ ปริมาณของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน เมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ความทันสมัย และคุณภาพการใช้งาน

2 3 2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ หมายถึง การปฏิบัติตนของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ และการปฏิบัติตนของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษา ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธที่ดีต่อกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2 3 2 1 การปฏิบัติตนของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ ทั้งในและนอกห้องเรียน หมายถึง การตั้งใจเรียน การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน การซักถามข้อสงสัยปรึกษาปัญหาต่าง ๆ การให้ความเคารพ และเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์

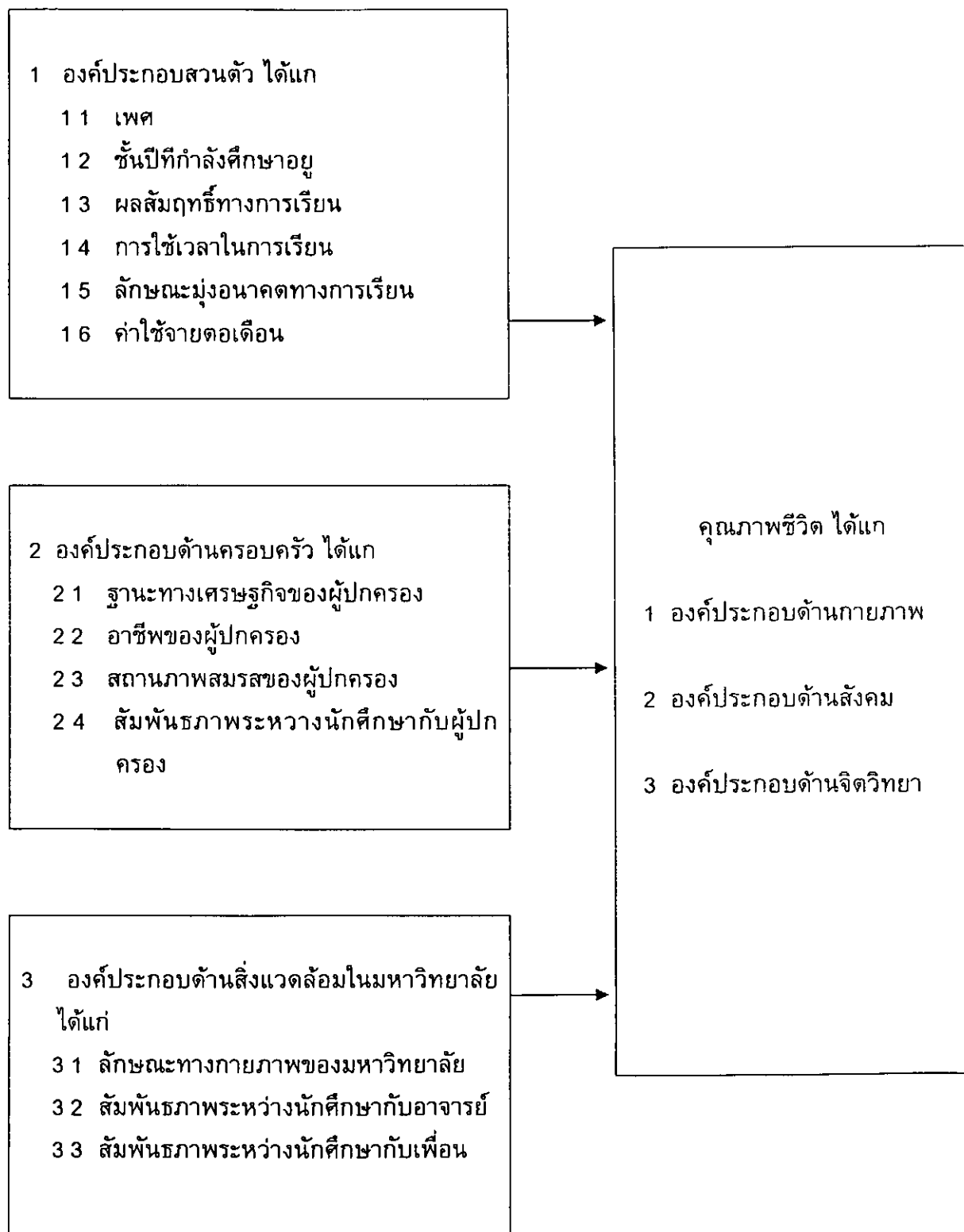
2 3 2 2 การปฏิบัติตนของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษา ทั้งในและนอกห้องเรียน หมายถึง ความสนใจ การเอาใจใส่ ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง สร้างบรรยากาศแห่งความอบอุ่น เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น และให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ

2 3 3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตนของนักศึกษากับเพื่อน ที่ปฏิบัติต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ความห่วงใยซึ่งกันและกัน การแสดงความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมรวมกันด้วยความเต็มใจ

กรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

- 1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 2 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต
 - 1 1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต
 - 1 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต
- 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2 1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
- 3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กรุงเทพมหานคร

1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต

1 1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต

1 1 1 ความหมายของคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตเป็นการกำหนดคุณลักษณะบางประการ ที่แสดงถึงการมีความสุขของมนุษย์ ดังนั้น ความหมายจึงไม่แน่นอนแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม ตามสภาพปัญหา ค่านิยม โครงสร้างประสบการณ์ความรู้ สอดคล้องกับ จอร์จและแบร์สัน (Georeg and Bearson 1980 116) กล่าวว่า การให้ความหมายของคำว่า คุณภาพชีวิต เป็นสิ่งที่ยากเพราะคนที่แตกต่างกันจะตีความสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป ดังนั้น จึงมีนักวิชาการสาขาต่าง ๆ ได้ศึกษาและให้คำจำกัดความตามทัศนะของตนไว้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 45) เขียนไว้ว่า คุณภาพชีวิต ประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ คุณภาพ และชีวิต คุณภาพ หมายถึง ลักษณะความดี ลักษณะประจำบุคคลหรือสิ่งของ ชีวิต หมายถึง ความเป็นอยู่ สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ที่ดี

พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2530 7) ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิตเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับแต่ละคน ในลักษณะของความรู้สึกพอใจในสภาพที่ตนเองมีอยู่ เป็นอยู่ ได้รับอยู่ และปฏิบัติอยู่เป็นประจำวัน ในแต่ละคนจะมีความพอใจแตกต่างกัน

ณรงค์ศักดิ์ ทะละภัก และคนอื่น ๆ (2535 10) ให้ความหมายว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง การมีชีวิตที่พัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งตนเองได้อย่างมีทิศทาง สามารถปรับปรุงตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและทำให้ผู้อื่นเป็นสุขด้วย

ยูเนสโก (UNESCO 1981 : 143) สรุปไว้ว่า คุณภาพชีวิตเป็นความรู้สึกของการอยู่อย่างมีความสุขมีความพอใจต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของชีวิตที่เป็นส่วนสำคัญมากของบุคคล

เลwis (Lewis 1982 : 11) ให้ความหมายว่า คุณภาพชีวิต คือ ระดับที่บุคคลมีความรู้สึกมีคุณค่าแห่งตน มีความมุ่งหมายในชีวิต และมีความวิตกกังวลน้อยที่สุด

เฟอร์แรนส์ และ เพาเวอร์ (Ferrans and Powers 1992 : 29-38) ให้คำนิยามว่า คุณภาพชีวิต เป็นความรู้สึกมีความสุขของบุคคลซึ่งเกิดจากความพึงพอใจหรือไม่พอใจในด้านต่าง ๆ ของชีวิต

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น พอสรุป คุณภาพชีวิตเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม ที่ส่งผลให้เกิดการกินดีอยู่ดีของบุคคล และสิ่งที่เป็นนามธรรมที่จรรโลงชีวิตให้มีความหมาย คุณภาพชีวิตของบุคคลจะอยู่ในระดับใด ขึ้นอยู่กับความรู้สึกของแต่ละบุคคลว่าเขาพอใจในสิ่งที่มีอยู่เป็นอยู่หรือได้รับอยู่เพียงใด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปความหมายของคุณภาพชีวิตที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง การมีชีวิตที่สมบูรณ์ในแง่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งเกิดจากการให้ความสำคัญและความพึงพอใจต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ตามสภาพการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ เป็นอยู่ หรือได้รับอยู่ โดยการรับรู้และตัดสินใจของมนุษย์ในช่วงเวลาหนึ่ง สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

1.1.2 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

เนื่องจากคุณภาพชีวิตในความหมายของนักวิชาการแต่ละสาขามีความแตกต่างกัน ตามการมองและการให้คุณค่าที่แตกต่างกัน องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตจึงย่อมจะแตกต่างกันไป ตามการให้ความหมาย แม้ความหมายจะคล้ายคลึงกันก็ไม่ได้หมายความว่าองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตจะต้องคล้ายคลึงตามไปด้วย ดังที่จะเสนอต่อไปนี้

ยูเนสโก(จุฬามาส สรวินสูตร และหิรัญ ลิ้มสุวรรณ 2528 : 55 , อ้างอิงมาจาก UNESCO 1981) ระบุว่า องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ได้แก่ อาหาร ภาวะสุขภาพอนามัยและโภชนาการศึกษาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากร ที่อยู่อาศัย และการตั้งถิ่นฐาน การมีงานทำ ค่านิยมทางศาสนา จริยธรรม กฎหมาย และปัจจัยทางจิตวิทยา

นิพนธ์ พัวพงศกร (ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ และเพ็ญจันทร์ ประดับมุข 2535 , อ้างอิงมาจาก นิพนธ์ พัวพงศกร ม.ป.ป.) กล่าวถึง องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต จำแนกตามความต้องการด้านต่าง ๆ ของชีวิต 6 ด้าน คือ

1 ด้านร่างกาย ได้แก่ ปัจจัย 4 สุขภาพอนามัย พลังงาน การออมทรัพย์ สิ่งอำนวยความสะดวกในครอบครัว และในการประกอบอาชีพ

2 ด้านอารมณ์ ได้แก่ การพักผ่อนหย่อนใจที่มีคุณภาพ ประโยชน์ ความนิยมชมชอบในศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในครอบครัวและในชุมชน ความรัก และความเป็นเจ้าของที่มีต่อหมู่คณะ

3 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ภาวะแวดล้อมที่บริสุทธิ์ สะอาด และเป็นระเบียบปราศจากมลภาวะในดิน น้ำ อากาศ และเสียง มีทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการคมนาคมที่สะดวก

4 สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ได้แก่ โอกาสในการศึกษาและประกอบอาชีพที่เท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การปกครองที่ให้สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค ความเป็นธรรมในสังคม ความร่วมมือรวมใจในชุมชน ความเป็นระเบียบวินัย ความเห็นอกเห็นใจ ค่านิยมที่สอดคล้องกับหลักธรรมในศาสนา

5 ด้านความคิด ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลก ชีวิตและชุมชน การศึกษา วิชาชีพ ความสามารถในการป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของตนเอง ครอบครัวและชุมชน การเป็นที่ยอมรับในชุมชน การสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง การยอมรับตัวเอง และการมีเป้าหมายในชีวิตที่เหมาะสม

6 ด้านจิตใจ ได้แก่ การมีคุณธรรมในส่วนตัวและในสังคม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต เมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูล กตัญญูกตเวที ความจงรักภักดีต่อชาติ ความศรัทธาในศาสนา ความเสียสละ และการละเว้นจากอบายมุข

ประภาพร จินันทุยา (2536 : 47) จำแนกองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตเป็น 5 ด้าน คือ

1 สถานภาพทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย การรับรู้เกี่ยวกับความเพียงพอของรายได้ และทรัพย์สิน

2 สุขภาพ ประกอบด้วย การรับรู้เกี่ยวกับภาวะสุขภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ

3 สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อยู่แวดล้อมตน ซึ่งได้แก่ ญาติมิตร เพื่อนร่วมรุ่น สมาชิกในครอบครัว สถานที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

4 การพึ่งพาตนเอง ประกอบด้วย การรับรู้เกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง และความรู้สึกในการพึ่งพาผู้อื่น

5 การทำกิจกรรม ประกอบด้วย การรับรู้เกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมภายในและภายนอกครอบครัว และกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน

แคมป์เบล (Campbell 1976 : 117-124) กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้ 3 ประการคือ

1 องค์ประกอบด้านกายภาพ ได้แก่ ปัจจัยทางมลภาวะ ความหนาแน่นของประชากร สภาพที่อยู่อาศัย

2 องค์ประกอบด้านสังคม ได้แก่ ปัจจัยทางการศึกษา สุขภาพอนามัย ความมั่นคงของครอบครัว

3 องค์ประกอบทางจิตวิทยา ได้แก่ ปัจจัยด้านความพึงพอใจ ความสำเร็จ ความผิ้วหวัง และความคับข้องใจในชีวิต

เฟอร์แรนส์ และเพาเวอร์ (Ferrans and Powers 1992 29-38) ได้วิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ขององค์ประกอบคุณภาพชีวิต (จอร์จ และแบร์สัน) แล้วจึงได้สรุปองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตเป็น 4 องค์ประกอบ คือ

1 ด้านสุขภาพและหน้าที่ (Health and Functioning) เกี่ยวกับสถานภาพของร่างกาย และความสามารถในหน้าที่ ที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมประจำวัน และการแสดงออกทางบทบาทสังคม ประกอบด้วยสุขภาพของตนเอง ความเครียด การดูแลสุขภาพ การพึ่งตนเองทางด้านร่างกาย เพศสัมพันธ์ ความรับผิดชอบตอครอบครัว การบำเพ็ญประโยชน์กิจกรรมในยามว่าง ความสามารถในการเดินทาง การสร้างความสุขในวัยสูงอายุ และการมีอายุยืน

2 ด้านสังคมและเศรษฐกิจ (Socioeconomic) เป็นสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของบุคคล เพราะบุคคลต้องอยู่ร่วมกันในสังคม ต้องการเพื่อนช่วยแนะนำแนวทางแก้ไข ปัญหาซึ่งกันและกันต้องการกำลังใจ การได้รับการเชื่อถือไว้วางใจ ต้องการบ้านอยู่อาศัยเป็นหลักเป็นแหล่งมีงานทำและมีเงินใช้ในการดำรงชีวิต ประกอบด้วย มาตรฐานการดำรงชีวิต การพึ่งพาตนเองด้านการเงินที่พักอาศัย การทำงาน เพื่อนบ้าน สภาพการณ์ของบ้านเมือง การได้รับการสนับสนุนทางจิตใจ และการศึกษา

3 ด้านจิตใจและวิญญาณ (Psychological / Spiritual) เป็นสถานภาพของการรับรู้ การตอบสนองทางอารมณ์ หรือทางวิญญาณต่อสิ่งเร้าที่มากกระทบในชีวิต ประกอบด้วย ความพอใจในชีวิต ความสุขทั่วไป ความพอใจในตนเอง จุดมุ่งหมายในชีวิต ความสงบสุขของจิตใจ ความศรัทธาในศาสนา และรูปร่างหน้าตาของตน

4 ด้านครอบครัว (Family) เป็นสภาพของสัมพันธภาพภายในครอบครัวของบุคคล ประกอบด้วย ความสุขในครอบครัว ภาวะสุขของสมาชิกในครอบครัว บุตร และความสัมพันธ์กับผู้สมรส

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตมักเกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน สถานที่อยู่อาศัย เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมที่ตนอยู่อาศัย เป็นต้น

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต

จากการค้นคว้าของผู้วิจัย พบว่า ในปัจจุบันมีงานวิจัยที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาโดยตรงน้อยมาก จึงขอเสนอผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แอปสเดนและแมคพาร์ทแลนด์ (Epstein and Mcpartland 1976 15 – 30) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพชีวิตในโรงเรียน โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 4,266 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบประกอบด้วยข้อคำถาม 27 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตในโรงเรียนประกอบด้วย 3 มิติย่อย คือ ความพอใจในโรงเรียน ความมุ่งมั่นในการทำงานและปฏิบัติต่อกิจการ

เฮดแดด (Heddad 1986 2025) ได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจอร์แดน โดยศึกษาถึงการรับรู้เกี่ยวกับปัจจัย 16 ประการ กับคุณภาพชีวิต มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต โดยนักศึกษาที่มีการรับรู้ว่าตนเองมีความพึงพอใจในชีวิต โดยนักศึกษาที่มีการรับรู้ว่าตนเองมีความพึงพอใจในเรื่องสุขภาพ รายได้ สัมพันธภาพในหมู่เพื่อน และสภาพชีวิตในครอบครัวของตน จะมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่านักศึกษาที่รายงานตนเองว่ามีความพึงพอใจในเรื่องเหล่านั้นน้อยกว่า และความพึงพอใจในชีวิตครอบครัวของตนนั้น จะเป็นพยากรณ์ที่มีค่าสูงสุด ในการพยากรณ์ความพึงพอใจในชีวิตของนักศึกษาถึงร้อยละ 50 และนักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในชีวิตแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สว่างจิต ศรีระชา (2530 5 – 6) ได้วิจัยเรื่อง ชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยเข้าไปพักอาศัยและใช้ชีวิตอยู่ในหอพักพร้อมกับนักศึกษา เป็นเวลาประมาณ 6 เดือน และรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีสังเกตและสัมภาษณ์ชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นครอบคลุม 6 ด้าน คือ ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ด้านวัฒนธรรมประเพณี ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา และด้านการเมืองการปกครอง และศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อชีวิตนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษา ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัย และเที่ยวเตร่ในเมืองขอนแก่น ชีวิตนักศึกษาด้านวัฒนธรรมและประเพณี ส่วนใหญ่วัฒนธรรมและประเพณีที่จัดขึ้นมีความสัมพันธ์กับนักศึกษาใหม่ ชีวิตนักศึกษาด้านสังคม นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนมากกว่าบุคคลอื่น ด้านเศรษฐกิจส่วนใหญ่ใช้เงินเป็นค่าอาหารและสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นด้านการศึกษา นักศึกษารุ่นพี่มีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษาด้านการเรียนแก่นักศึกษารุ่นน้อง ด้านการเมืองการปกครอง การจัดกิจกรรมจะเกิดจากการเรียกร้องสิทธิและผลประโยชน์เนื่องมาจากความบกพร่องของการบริหารงานของมหาวิทยาลัย องค์ประกอบที่มีผลต่อชีวิตนักศึกษา ได้แก่ สภาพมหาวิทยาลัย สภาพหอพักนักศึกษา วัฒนธรรมและประเพณีนักศึกษา ลักษณะการเรียนการสอนกลุ่มเพื่อน การบริหารงานของมหาวิทยาลัย ลักษณะนักศึกษา ครอบครัว และกลุ่มสังคมก่อนเข้ามหาวิทยาลัย สภาพสังคม สภาพการเมืองการปกครองของประเทศ และสื่อสารมวลชน

ภาวนา ใจประสาท (2534 170 – 171) ได้ศึกษาการดำรงชีวิตของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเพื่อเปรียบเทียบการดำรงชีวิตของนักศึกษาโดยส่วนรวม และแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านความเป็นอยู่ในหอพัก ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้แบบสอบถามการดำรงชีวิตของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ภูมิสำเนา รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองและอาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t - test และ f - test ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีการดำรงชีวิตภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้าน ในระดับปานกลาง เรียงตามคะแนนค่าเฉลี่ยจากสูงไป

ดังนั้น ด้านความเป็นอยู่ในหอพัก ด้านสังคม ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อเปรียบเทียบการดำรงชีวิตของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวม 5 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 4 มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน นักศึกษาสาขาวิชา สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัย ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองระดับต่ำ ปานกลางและสูง มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 นักศึกษาที่อาชีพของบิดาแตกต่างกัน มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

สุพล เสือวง (2535 : 165 – 166) ได้ศึกษาความคาดหวังในคุณภาพชีวิตของ นักศึกษานอกระบบโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยอาศัยเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานของ สังคมไทย (จปฐ) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตและสร้างแบบสอบถาม กลุ่ม ตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาวิชาช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 337 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังในคุณภาพชีวิตด้านการรับรู้และ บริการจากโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2.62) รองลงมาได้แก่ ด้านการได้รับบริการทางสังคมขั้น พื้นฐาน (2.44) ส่วนด้านการพัฒนาจิตใจมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (2.01) นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันมี ความคาดหวังในคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 นักศึกษาที่มี สถานภาพสมรสต่างกันมีความแตกต่างกันของคุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพอนามัย และการวางแผน ครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 นักศึกษาที่อยู่ในครอบครัวที่มีจำนวนคนใน ครอบครัวแตกต่างกัน มีความคาดหวังในคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างองค์ประกอบคุณภาพชีวิตจำแนกตามรายด้าน พบว่าทั้ง สภาพเป็นจริงและสภาพที่คาดหวังมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 05 ทุก ด้าน

จากงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตที่เกี่ยวข้องกับ ผู้เรียนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตทั้งในสถาบันการศึกษา เช่น ความพอใจในสถาบัน ครู – อาจารย์ หรือด้านสังคม ตลอดจนการดำรงชีวิตนอกสถาบันการศึกษา

2 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ศึกษาค้นคว้า

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านส่วนตัว

2.1.1.1 เอกสารที่เกี่ยวกับองค์ประกอบทางด้านชั้นปี

นิวคอมบ์ (Newcomb 1961 123) กล่าวไว้ว่า ปทัสถานของกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิกซึ่งอาจเปลี่ยนไปตามชั้นปีการศึกษา ก็อาจมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้

ทองเรียน อมรัชกุล (2525 39) ได้จำแนกลักษณะนักศึกษาในมหาวิทยาลัยตามชั้นปีไว้ ดังนี้

1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มุ่งหวัง

1 1 ความสำเร็จในเชิงวิชาการ ดังนั้นจึงสนใจการศึกษาหาความรู้ ความคิดต่าง ๆ

1 2 เข้าใจตนเอง เข้าใจปัญหาของสังคม รวมทั้งแสวงเอกลักษณ์ของตน

1 3 แสวงหาสถานภาพของตนเอง

1 4 ความเป็นมิตร ผูกพันกับเพื่อน และชอบอยู่ในกลุ่มเพื่อน

1 5 เป็นผู้มีมนุษยธรรม สุภาพเรียบร้อย ให้ความคุ้มครองและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความรู้สึกปะปนกันระหว่างความกลัวและความตื่นเต้น จะเข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทในมหาวิทยาลัย

2 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ส่วนใหญ่มักจะเกิดความไม่พอใจมหาวิทยาลัย ในบางกรณีก็เพียงแค่ทอดทิ้ง ไม่ได้รับเอาใจใส่ต่อการเกิดความรู้สึกว่าตนเองขาดความรับผิดชอบ ดังนั้นลักษณะภายนอกของนักศึกษาเหล่านี้ คือ การเริ่มสร้างเสริมความเป็นแบบแผนของกลุ่มย่อยนี้ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมเพื่อนฝูงขึ้นมา

3 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นผลต่อเนื่องจากความเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มาแต่เดิม นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จะมีวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของตนเองเน้นเอกลักษณ์ที่สูงมากสำหรับในกลุ่ม นักศึกษาชั้นปี 3 จะมีความคิดเห็นแตกแยกน้อย กล่าวคือ มีความคิดไปในแนวเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ มีค่านิยมคล้ายคลึงกัน และทุกคนจะมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ ลักษณะคล้ายกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คือ ความไม่พอใจมหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ รวมทั้งวิพากวิจารณ์มหาวิทยาลัยอย่างรุนแรง

4 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษามีแนวโน้มที่หันความสนใจไปจากมหาวิทยาลัยจะไม่มีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เริ่มตั้งแต่ไม่สนใจเรื่องส่วนตัวโดยเฉพาะชีวิตภายหลังสำเร็จการศึกษา

2 1 1 2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กู๊ด และคนอื่น ๆ (Good and others 1973 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ว่า หมายถึง ความสำเร็จ (Accomplishment) ความคล่องแคล่ว ความชำนาญในการใช้ทักษะหรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่าง ๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความรู้ หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งได้จากการทดสอบของครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบในการสอน หรือทั้งสองอย่างรวมกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2520 37-39) กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในด้านโรงเรียนว่า โรงเรียนและการจัดการศึกษา

ในโรงเรียนมีความสำคัญมากต่อสภาพการเรียนรู้ เพราะนักเรียนจะมีความสุขต่อการเรียน การสอนหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ต่อครูและบรรยากาศในโรงเรียน และกล่าวถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน 4 ปัจจัย ดังนี้

1 ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร การจัดอาคารสถานที่ในโรงเรียน

2 ปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ซึ่งเป็นหัวหน้าสถานศึกษาและมีความสัมพันธ์กับนักเรียน และครูอาจารย์ ตลอดจนความสามารถในการบริหารงานสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น

3 ปัจจัยเกี่ยวกับครู อาจารย์ในโรงเรียน ได้แก่ อัตราเฉลี่ยของครู อาจารย์กับนักเรียน ประสิทธิภาพในการสอน วุฒิการสอน ตลอดจนขวัญกำลังใจของครูในการปฏิบัติหน้าที่ในการสอน

4 กระบวนการเรียนการสอน หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนในหลักสูตรซึ่งมีอิทธิพลมากต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ ทักษะในการเรียนการสอน ความพร้อมในการสอน จำนวนคาบการสอนต่อสัปดาห์ ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรการศึกษา

อัจฉรา สุขารมณ์ และอรพินทร์ ชูชม (2530 : 3) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จที่ได้รับจากการเรียน ซึ่งได้ประเมินผลจากหลายวิธี ดังต่อไปนี้

1 กระบวนการที่ได้จากแบบทดสอบ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไป (Published Achievement Test)

2 กระบวนการที่ได้จากเกรดเฉลี่ยของโรงเรียน (School Grade) ซึ่งต้องคัดสรรวิธีที่ซับซ้อนและช่วงเวลายาวนาน

จิราภรณ์ เมืองพรวน (2538 : 24) ได้กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของสมองที่พัฒนาขึ้นหลังจากการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ โดยพิจารณาจากคะแนนสอบหรือผลงานที่ครูมอบหมายให้ หรือจากทั้งสองอย่าง

มาริษา นาคทับที (2541 : 28) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับหลังจากเรียนรู้วิชานั้น ๆ แล้ว ซึ่งจะทราบว่ามีความมากมายเพียงใด โดยพิจารณาได้จากคะแนนผลสอบแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือได้จากการสังเกตพฤติกรรมและความสำเร็จด้านอื่น ๆ ประกอบ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จที่ได้รับจากความพยายามในการเรียน ซึ่งประเมินได้จากคะแนนสอบ หรือผลงานที่ได้รับมอบหมายหรือจากทั้งสองอย่าง และผลของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้สามารถแยกกลุ่มของนักเรียนออกเป็นระดับต่าง ๆ ได้แก่ สูง กลาง ต่ำ

2 1 1 3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางด้านลักษณะมุ่งอนาคต

เฮคคอสเซน (Heckhausen 1967 42-45) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสำคัญของการตั้งเป้าหมายในระยะยาวของการทำงานการคาดการณ์ไกล การวางแผนระยะยาว การรอผลที่จะส่งไปในอนาคต รู้จักอดได้รอได้ หรืออดเปรี้ยวไว้กินหวาน

มีด (Meads 1971 175) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคต

มิสเชล (Mischel 1974 287) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะได้รับในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติจากนั้นจะควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นขั้นเป็นตอนตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต ซึ่งการดำเนินการปฏิบัติตามแผนนี้เป็นระยะเวลานานกว่าจะบรรลุผลหรือจะต้องทำเป็นจำนวนหลายครั้ง ซึ่งเป็นการควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลาหนึ่งจนกระทั่งได้ผลตามต้องการ

ซีกูรา (Secura 1975 2823 - B) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการมอบอนาคต การวางแผน และการจัดการเกี่ยวกับอนาคตที่เป็นไปได้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (2520 35) กล่าวว่า เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การรอรับรางวัลที่ยิ่งใหญ่ในอนาคตแทนการรับรางวัลเล็กน้อยซึ่งจะได้รับในทันที หรือการงดบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตนเอง เพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน และอาจถือว่าเป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลได้

รัตนา ประเสริฐสม (2526 86) กล่าวว่า การมุ่งอนาคตเป็นความสามารถที่จะมองการณ์ไกลและวาดภาพอนาคตของตน การมุ่งอนาคตเป็นการคำนึงถึงอนาคต และควบคุมพฤติกรรมไปสู่แนวทางนั้น

พนิดา สินสุวรรณ (2527 8) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้สภาพการณ์ต่าง ๆ เพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคต คือการที่บุคคลคาดการณ์ข้างหน้าเกี่ยวกับตนเองมีการวางแผนเป้าหมายอนาคต และมีการดำเนินตามเป้าหมายที่ตนเองวางไว้ด้วยความเพียรพยายามได้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งเอาไว้

2 1 2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านครอบครัว

2 1 2 1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านอาชีพของผู้ปกครอง

ดอบบินส์ (Dobbins 1969 2958 - A) กล่าวว่า อาชีพของบิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

ไทรแอนดิส (Triandis 1971 2-3) กล่าวว่า การคุ้นเคยกับวิชาชีพอาจมีส่วนต่อทัศนคติได้เพราะทัศนคติมีความรู้เป็นองค์ประกอบอยู่ด้วย และในทางตรงกันข้ามความไม่รู้จักคุ้นเคยกับอาชีพอาจมีผลทำให้ทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพต่ำลง

วัชร ทรัพย์มี (2523 15) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดเป็นสถาบันที่จะถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ประสบการณ์ทำงานให้แก่เด็ก นอกจากนี้ครอบครัวยังมีผลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล โดยลูกบางคนจะเลือกเรียนตามอาชีพบิดามารดา

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 121) กล่าวถึง การเกิดทัศนคติว่า อาจเกิดขึ้นได้จากการเลียนแบบบุคคลที่เคารพนับถือ

ธีระพร อุวรรณโน (2529 5/1) ได้กล่าวถึง การเกิดทัศนคติว่า อิทธิพลจากบิดามารดาจะมีผลอย่างมากต่อการพัฒนาค่านิยม ความเชื่อ และความรู้สึนึกคิดของเด็ก

เอกพจน์ สมุทธานนท์ (2537 5/1) ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมอันดับแรก และสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลในการสร้างทัศนคติและค่านิยมให้แก่เด็ก ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่อบรมสั่งสอนพฤติกรรมสังคมให้แก่เด็กตั้งแต่เกิด ถึงแม้จะเติบโตขึ้นก็ยังได้รับการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นประจำ

วัลนิภา พัดเปีย (2539 29) กล่าวว่า พฤติกรรมและการเรียนรู้ส่วนมากที่บุคคลกระทำอยู่เป็นพฤติกรรมที่บุคคลเรียนรู้มาจากการสังเกตพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี เมื่อพิจารณาจากบรรทัดฐานของสังคมซึ่งแหล่งการเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่ คือ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา ชุมชน และสื่อมวลชนต่าง ๆ ในครอบครัวไทย บิดามารดาเป็นแบบอย่างที่มีอิทธิพลสูงซึ่งจะเป็นแบบให้บุตรมีพฤติกรรมตามโดยไม่ต้องลองผิดลองถูก ถ้าบุตรเห็นว่าพฤติกรรมของบิดามารดาให้ผลในทางบวก ก็มีแนวโน้มว่าบุตรจะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้นและอยากกระทำตาม

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า อาชีพของผู้ปกครองเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจและมีอิทธิพลสูงในการโน้มน้าวให้บุตรมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมหรืออยากทำพฤติกรรมนั้น

2.1.2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

คอกซ์ และลีเกอร์ (Cox and Leager 1961 639-648) ได้กล่าวถึงความรักที่พ่อแม่มีต่อบุตรไว้ว่า มีลักษณะพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1 การให้ความสำคัญกับบุตรเป็นอันดับแรก ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู โดยการให้สิ่งที่บุตรต้องการจริง ๆ พอ ๆ กับการให้โดยที่พ่อแม่คิดว่าบุตรต้องการ และพ่อแม่หวังว่าบุตรอาจจะมีความต้องการ

2 การให้ตรงตามพัฒนาการ ได้แก่ พ่อแม่ตั้งความมุ่งหมายการเลี้ยงดูไว้เหมาะสมกับความสามารถทางอารมณ์ สังคม ร่างกาย และทักษะของบุตรที่พึงมีได้ตามขั้นตอนของการพัฒนาการ

3 การยอมรับและยกย่องบุตร ได้แก่ การแสดงออกของพ่อแม่โดยการแสดงความรักแก่บุตร และยอมรับบุตรแต่ละคนตามความสามารถ ขีดจำกัดของสมอง อารมณ์และร่างกาย

โกลด์เนอร์ และโกลด์เดอร์ (Gouldner and Goulder 1963 52) กล่าวว่า ผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กจะอธิบายลักษณะของเด็กหลาย ๆ ลักษณะตามที่รับเอาเอกลักษณ์ของสังคมไว้ และคาดหวังว่าเด็กจะประพฤติตัวให้เป็นไปตามลักษณะที่กำหนดให้และจะประมาณค่าเด็กตามลักษณะที่กำหนดให้ด้วย บุคคลเหล่านี้จะสอนเด็กให้รู้จักตัดสินตนเองตามค่านิยม เช่น ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความสะอาดและความสำเร็จในการเรียนสิ่งเหล่านี้ต่อมาจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมบุคคล

กุหลาบ รัตนจักรธรรม และคนอื่น ๆ (2540 13-15) ได้สรุปแนวคิดของสัมพันธภาพในครอบครัวไว้ว่า ครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีจะต้องมีพฤติกรรมที่แสดงความรักและความผูกพันกันในลักษณะต่อไปนี้

1 ต้องเอาใจใส่ดูแลและเอื้ออาทรต่อกัน หมายถึง การดูแลสุขภาพของกันและกัน อาหารการกิน การเล่าเรียนของบุตร ความทุกข์และความสุขที่ต้องการระบาย เป็นต้น

2 ต้องรู้จักคนที่เรารัก สำหรับบุตร บิดา มารดา ก็ต้องเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับบุตร อุปนิสัยบุตร จุดเด่นจุดด้อยเป็นอย่างไร

3 ต้องเคารพซึ่งกันและกัน หมายถึง การเคารพที่มาจากใจซึ่งมีพฤติกรรมการแสดงออก

4 ต้องมีความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับความผิดหรือความชอบ

5 ต้องมีความไว้วางใจกัน ควรมีต่อทั้งทางกายและทางใจ

6 ต้องให้อภัยกันและกัน อาจเป็นคำพูดหรือท่าทางที่ให้การสนับสนุน

7 ต้องให้อภัยกันและกัน ถ้ามีความรักอยู่ก็ให้อภัยกันยกโทษให้กัน

8 ต้องรู้จักสื่อสารในครอบครัว ควรใช้ปิยะวาจา ระหว่างบิดามารดากับบุตร

9 ต้องใช้เวลาด้วยกันอย่างมีคุณค่าและคุณภาพ มีกิจกรรมร่วมกัน ช่วยแก้ปัญหา

ต่าง ๆ ที่มี

10 ต้องมีการปรับตัวตามภาวะหน้าที่เปลี่ยนแปลงของบุคคลในครอบครัว

11 ต้องรู้จักภาระหน้าที่ในครอบครัวและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การอยู่ด้วยกันทุกคนต้องมีบทบาทหน้าที่ที่ตนเองและต่อสมาชิกในครอบครัว

12 มีความใกล้ชิดทางสัมผัส การสัมผัสเช่นการโอบกอดกันบ้างเป็นการแสดงความรักความอบอุ่นตามธรรมชาติของคน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่แสดงออกต่อกันในรูปแบบความรัก ความเข้าใจ ทั้งด้านวาจาและพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อความสามารถของนักศึกษาเป็นการพัฒนาคุณลักษณะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.1.2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

รุจ วังษี (2515 39) กล่าวถึงอิทธิพลที่ครอบครัวมีต่อเด็กว่า บิดามารดาและผู้ปกครองนับว่าเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและคลุกคลีอยู่กับเด็กเป็นประจำเป็นระยะเวลาที่ยาวนานกว่าคนอื่น ๆ เป็นผู้มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด ในด้านความประพฤติและการดำเนินชีวิต และสาเหตุที่ทำให้

เยาวชนประพจน์เป็นคนเกเรที่เกิดจากครอบครัวและผู้ปกครองนั้น ได้แก่ การแตกแยกหรือหย่าร้าง ในครอบครัว พ่อแม่หรือผู้ปกครองทอดทิ้งไม่เอาใจใส่ ไม่กวาดขันลงโทษเด็ก ขาดความรู้เกี่ยวกับ จิตวิทยาในการอบรมเด็ก มีปัญหาทางเศรษฐกิจและครอบครัว ไม่สนับสนุนให้เค้าเรียนหนังสือ

สุพัตรา สุภาพ (2521 : 50) กล่าวถึงสภาพเด็กที่มาจากครอบครัวที่แตกแยก กล่าวคือบิดา มารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ หรือบิดามีภรรยาหลายคน ซึ่งบุตรของภรรยาแต่ละคน ได้รับความรักไม่เท่าเทียมกัน จะทำให้เด็กขาดความสุข เกิดการเบียดเบียนบ้าน คิดว่าตนไม่เป็นที่ ปรารถนาของครอบครัว จึงกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาในที่สุด เช่น ประพจน์ผิดกฎของโรงเรียน ไม่ สนใจเรียน เล่นการพนันหรือขโมยของผู้อื่น (สุชา จันทน์เฒ และสุรางค์ จันเฒ 2529 : 166)

จิตรา วสุวานิช (2524 : 31-34) ได้กล่าวถึงปัญหาครอบครัวแตกแยกว่ามีอิทธิพลต่อ การพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไว้ดังนี้

1 ครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างกัน การหย่าร้างกันของพ่อแม่ นับว่าเป็นผลร้ายต่อ การพัฒนาการทางด้านจิตใจของเด็กมาก เด็กจะเกิดความรู้สึกหวาดหวั่นไม่มั่นใจในตนเอง ไม่อยากอยู่ บ้าน ชอบไปเล่นกับเพื่อนมากกว่า บางคนก็อาจจะเก็บตัว ซึมเศร้า บางรายก็อาจจะเป็เด็กก้าวร้าว ชอบรุกรานผู้อื่น ไม่รักใคร่จริงและไม่คิดว่าใครจะรักเขาจริงทั้งนี้เพราะไม่เคยเห็นใครเป็นแบบอย่างที่ดี มาตั้งแต่เล็กนั่นเอง

2 ครอบครัวที่มีพ่อแม่ทะเลาะกันจะทำให้เค้ามีความวิตกกังวลสูง เด็กจะไม่เข้าใจ ว่าพ่อแม่ทะเลาะกันแล้วก็อาจจะดีกันได้ อาจจะพูดคุยกันเหมือนปกติ ในความเข้าใจของเด็กเล็กนั้น มักจะคิดว่านี่คือภาวะที่สุุดจะทนทานได้ และบ่อยครั้งที่เด็วเด็กเล็กมักจะคิดวาดนเองคือสาเหตุของ การทะเลาะวิวาทของผู้ใหญ่ เพราะเด็ก ๆ ไม่อาจจะทำตัวเป็นกลางในการทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่ เพราะในใจของเด็กจะต้องเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ผลของความรูสึกอันนี้ อาจจะเป็อันตรายต่อการ พัฒนานิสัยและความรูสึกในเรื่องเพศได้ การโจมตีกันให้ลูกฟังของพ่อแม่จะพัฒนานิสัยและความรูสึก ในเรื่องเพศได้ การโจมตีกันให้ลูกฟังของพ่อแม่จะพัฒนานิสัยการเป็คนที่ชอบหาเรื่องกับผู้อื่น ชอบ หาทางเลงานกลุ่มสมรส ยกตนข่มทาน ทำทุกวิถีทางเพื่อชนะคู่ต่อสู้ ไม่มีความรับผิดชอบไม่มีความ ซื่อสัตย์ และมีแนวโน้มที่จะเป็โรคประสาทได้

3 ครอบครัวที่มีพ่อคนเดียวหรือแม่คนเดียว มีผลทำให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นมาโดย ไม่ได้ได้รับความอบอุ่นเท่าที่ควร ความเศร้าโศกเสียใจของสามีภรรยา ความเดือนร้อนทาง เศรษฐกิจล้วนแต่มีผลต่อการที่จะปรับตัวของกลุ่มสมรส และส่งผลกระทบมาถึงเด็กได้ทั้งสิ้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่าการที่ครอบครัวแตกแยกกัน พ่อแม่หย่าร้าง กันเป็อิทธิพลทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นกับเด็ก เช่น ความเกเร การประพจน์ผิดในลักษณะต่าง ๆ การพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่เด็กได้รับมาในทางที่ผิด หรือไม่มีแบบอย่างให้เลียนแบบก็ทำให้การรับ พัฒนาการสิ่งที่เด็กเห็นนั้นไม่ดี

2 1 2 4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา

แพร์รี และคนอื่น ๆ (ธีระพร อูรรณโน 2529 : 261 – 262 , อ้างอิงมาจาก Parry and others 1975) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อพฤติกรรม

ควบคุมตนเองของเด็กวัยรุ่น พบว่าเด็กซึ่งมีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับต่ำมักคุ้นเคยและได้เห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากกฎเกณฑ์ของสังคมในชีวิตประจำวันเสมอจึงมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามแบบอย่าง และมักจะพบว่า เด็กที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม หรือชุมชนแออัด มักเป็นเด็กที่ขาดการควบคุมตัวเอง และมีแนวโน้มที่เป็นเด็กเกเรและมีปัญหาต่อสังคม ส่วนเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับปานกลางและระดับสูงตัวแปรสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของเด็กขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดู และระดับการศึกษาของบิดามารดา

เรดริค (Redich 1978 229 – 230) ได้ศึกษาจากคนไข้ที่มาอยู่ในโรงพยาบาลจิตเวช พบว่า มีคนไข้ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่าร้อยละ 78 และสปริงเกอร์ (Springer 1958 321 – 328) ได้ค้นพบว่า ความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็กมีความสัมพันธ์อย่างมากกับฐานะ ความเป็นอยู่ของครอบครัว กล่าวคือ เด็กที่มาจากบ้านที่ยากจนมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำจะเป็นคนที่ปรับตัวไม่ดีและมีอารมณ์ไม่มั่นคง มีปริมาณมากกว่าเด็กที่จะมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมปานกลาง

สภาพครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะมีผลต่อการดำรงชีวิต และนำไปสู่ปัญหาความประพฤติดีที่ขัดต่อสังคม และปัญหาทางด้านอารมณ์ด้วย ดังที่ ริงเนสส์ (Ringness 1968 270) ได้ใช้แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ พบว่า พวกชนชั้นกลางจะเป็นพวกที่มีความมั่นคงทางด้านอารมณ์เป็นตัวของตัวเอง ขณะที่พวกมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีแนวโน้มขาดความอบอุ่น หงุดหงิดง่ายและมีอาการทางประสาท เช่น กัดเล็บ พวกนี้มีความยากลำบากในการควบคุมอารมณ์ มีความวิตกกังวลปรับตัวเข้าสังคมไม่ค่อยได้มากกว่าพวกชนชั้นกลาง และชนชั้นสูง นอกจากนี้ เรดริค และคนอื่น ๆ (Redech and others 1978 229 -230) ได้ศึกษาจากคนไข้ที่มาอยู่โรงพยาบาลจิตเวชพบว่า มีคนไข้ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่าร้อยละ 78 สอดคล้องกับ สปริงเกอร์ (Springer 1958 321-328) ได้ศึกษาพบว่า ความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็ก มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับฐานะความเป็นอยู่ของบิดามารดา กล่าวคือเด็กที่มาจากบ้านที่ยากจน มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ และสังคมต่ำจะเป็นที่ปรับตัวไม่ดีและมีอารมณ์ไม่มั่นคง มีปริมาณมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับปานกลาง

สุภา มาลากุล ณ อยุธยา (2518 38) กล่าวว่า ถ้าเด็กหิวโหย อดอยาก รุนแรง จะมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม ระแวงผู้อื่น มองคนอย่างไม่เป็นมิตรไม่วางใจใคร ก่อให้เกิดความแปรปรวนทางจิต ซึ่งสอดคล้องกับสุพรรณา บุญญานิตย์ (2515 128) ที่กล่าวว่า ในครอบครัวที่มีบุตรเกินกว่า 4 คน ปรากฏว่าบุตรที่เกิดขึ้นคนหลัง ๆ มีแนวโน้มจะเป็นโรคจิตโรคประสาทกว่าพวกแรก เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ทำให้การเลี้ยงดูบกพร่อง

อัมพร โอตะระกุล (2521 144 – 155) ได้ศึกษาปัญหาการปรับตัวที่มีผลต่อสุขภาพจิตพบว่า ผู้ที่มีปัญหาการปรับตัวมักมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและต่ำเสียเป็นส่วนใหญ่

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา มีผลต่อการดำรงชีวิตของบุคคล ผู้ที่มีปัญหาการดำรงชีวิต สาเหตุหนึ่งเกิดขึ้นจากฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาที่แตกแยกกัน

2 1 3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม

2 1 3 1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านกายภาพทางการเรียน

สุพิชญา ชีระกุล และคนอื่น ๆ (2524 182-187) ได้เสนอแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนไว้หลายประการ สรุปได้ดังนี้

1 สภาพโรงเรียนและห้องเรียน โรงเรียนจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชา เช่น การวางแผนแนวอาคารที่ถูกทิศทาง ได้รับแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป ไม่มีเสียงดังรบกวน ภายในตกแต่งด้วยสิ่งที่สวยงามเป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้บรรยากาศร่มรื่น น่าเรียน สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาดสวยงาม โต๊ะเก้าอี้มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียนและขนาดต้องเหมาะสมกับผู้เรียน เพราะสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะสร้างเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลดี

2 หลักสูตร คือ แนวทางที่โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดให้ตรงกับความมุ่งหมายของการศึกษา และตรงกับความต้องการของเด็กแต่ละวัย

3 แบบเรียน และบทเรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และถือว่าเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่โรงเรียนจะขาดเสียมิได้อีกทั้งสิ่งหนึ่งที่ครูสามารถจัดให้เด็กก็คือ การจัดบทเรียนซึ่งครูควรพิจารณาเลือกสรรแต่เฉพาะที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ซึ่งความเหมาะสมกับวัย ความรู้ความสนใจ ความต้องการของเด็ก และท้องถิ่น

4 อุปกรณ์การศึกษา เป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและง่ายขึ้น การจัดใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้น ขึ้นอยู่กับทักษะและความสนใจของครูว่าจะใช้อุปกรณ์นั้น ๆ ได้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และใช้ได้ถูกต้องเพียงใด

5 กิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอน คือ พฤติกรรมที่แสดงออกแล้วทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำนั้นตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ กิจกรรมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีกิจกรรมมากมายหลายอย่าง ที่ครูสามารถจัดให้เด็กได้ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด - การเขียน กิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงและกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้าง และการประดิษฐ์ เป็นต้น

6 เวลาและโอกาส การเรียนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับเวลา เช่นเดียวกันครูต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับวิชาหรือเนื้อหาที่จะสอน เวลาควรมีการยืดหยุ่นไปตามเนื้อหาสาขาวิชาไม่ควรมีเกณฑ์ตายตัว

7 สถานที่ที่ใช้ในการเรียนนั้น อาจไม่ได้หมายถึง ห้องเรียนเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจเป็นสนามโรงเรียน หรือสถานที่ไปทัศนศึกษาด้วย สถานที่จึงมีส่วนช่วยสร้างความรู้สึกละบรรยากาศของการศึกษาเล่าเรียน การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อ

หมาย ช่วยให้สังคมของเด็กดีขึ้น อย่างไรก็ตาม สถานที่ที่จะใช้เรียนต้องไม่มีเสียงรบกวนจนไม่สามารถใช้สมาธิได้ และจะต้องไม่ไวเวกไวแวงจนดุ๊กดิ๊กจนเกินไป ไม่เสียงภัยหรือใกล้สิ่งที่เป็นอันตราย หรือสกปรก และสถานที่นั้นจะต้องเป็นประโยชน์ต่อการสอนโดยตรง

8 การเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้และเป็นผลดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความพร้อมมีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ และรับรู้ ครูจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียน หรือเมื่อผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนก็ควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนทันทีที่ครูผู้สอนจะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน หากแสดงความรู้สึกลึกซึ้ง มีความวิตกกังวล มีความคับข้องใจ ครูจะต้องช่วยลดความรู้สึกนั้น ๆ เสียก่อน และพยายามสร้างบรรยากาศที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

9 ผู้สอนและวิธีการสอน ครูถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่ง ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลดี นักการศึกษาต่างประเทศและการวิจัยการศึกษาได้ระบุไว้แน่ชัดว่า ยังไม่มีอุปกรณ์การสอนใด ๆ ในโลกนี้ที่จะใช้แทนครูที่มีความสามารถทางการสอนได้

สิริวรรณ ศรีพล (2526 172 - 174) ได้สรุปแนวทางการจัดบรรยากาศในห้องเรียนสำหรับครูที่จะนำไปปฏิบัติ สรุปได้ดังนี้คือ

1 บรรยากาศของการเรียนการสอนในชั้นเรียน ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีพัฒนาทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างเต็มที่ ฝึกฝนการใช้สติปัญญา คือ มีกระบวนการในการคิดอย่างมีเหตุผล มีการเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น

2 การจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่ดีต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติในการควบคุมตนเองและรับผิดชอบตนเอง โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ให้โอกาสนักเรียนในการค้นคว้าหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูคอยให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาก็อาจเกิดขึ้น

3 การจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่ดีจะต้องส่งเสริมนักเรียนให้มีความคิด และแนวการปฏิบัติแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้อาจเริ่มมาจากครูเป็นตัวอย่างที่ดี มีลักษณะความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ยอมรับมติของกลุ่ม

จากเอกสารสรุปได้ว่า บรรยากาศในชั้นเรียนควรมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และเสริมสร้างพัฒนาความขยันซึ่งจะต้องเป็นห้องเรียนที่มีบรรยากาศอบอุ่นเป็นกันเอง มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนด้วยตนเอง นักเรียนทุกคนนับถือกฎเกณฑ์และระเบียบของห้องเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกในการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ดังนั้น ทั้งนักเรียนและครูจึงมีหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

2 1 3 2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับอาจารย์

ชเนต ข้าเกิด (2533 7) กล่าวถึง ความผูกพันและเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนว่า ครูควรแสดงพฤติกรรมทั้งในด้านคำพูด กิริยา ท่าทาง สีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้ความรัก ความเมตตาอย่างจริงใจ และมีเหตุผลด้วยความสม่ำเสมอ นักเรียนจะรู้และเข้าใจดีว่าครูของเขามีความรัก

และความจริงใจต่อเขาเพียงใด สิ่งเหล่านี้จะเป็นแม่แบบของนักเรียน และมีผลทางด้านจิตใจต่อการแสดงความเคารพรัก ความศรัทธาในครูของเขาด้วยความจริงใจ หากครูสามารถครองหัวใจของนักเรียนได้แล้วความรู้สึกที่ดีต่อกันจะสร้างสรรค์บรรยากาศในการเรียนการสอนที่สดชื่น มีความรัก ความผูกพัน เอื้ออาทรและให้อภัยต่อกัน

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2533 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนว่า ความสำเร็จในด้านการสอน ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพที่ดีของครูกับนักเรียน ภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่น ปราศจากการข่มขู่ เด็กนักเรียนต้องเรียนอยู่ในโรงเรียน เด็กจึงมีชีวิตผูกพันอยู่กับครู การแสดงออก นิสัยใจคอ และทุกสิ่งทุกอย่างที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียนย่อมมีอิทธิพลต่อผลการเรียนและสภาพจิตใจของเด็ก

พรเพ็ญ สุวรรณเดชา (2533 : 15) กล่าวว่า ถ้ามีการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในทางที่ดีแล้ว จะช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันได้มุ่งเน้นให้นักเรียนแสดงออกในทางที่ถูกต้อง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ ดังนั้น การให้ความสำคัญต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จึงเป็นแนวทางในการจัดสภาพการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับสภาพการศึกษาในปัจจุบันมากที่สุด

นารี โนภระ (2536 : 9) กล่าวว่าสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนถือว่าสำคัญที่สุด นอกจากด้านการเรียนการสอน และการให้การอบรมแก่นักเรียนแล้ว ครูยังต้องมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ส่งเสริมให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ มีความเมตตากรุณา มีเหตุผล มีบุคลิกภาพที่ดี ให้ความรัก ความอบอุ่น เพื่อให้เด็กปรับตัวได้ดี และเสริมสร้างความสมบูรณ์ทางจิตใจให้แก่เด็ก

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างอาจารย์กับนักเรียน คือ การให้ความรัก ความเอาใจใส่ ความเป็นกันเอง และการให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหาทำให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่ออาจารย์ ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน และมีความรับผิดชอบด้านการเรียน

2 1 3 3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

สมชาย ธีรชนกุล (2530 : 86 – 88) กล่าวถึงปัญหาสำคัญที่วัยรุ่นประสบ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อนทั้งเพื่อนในเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ ปัญหาการปฏิบัติตนกับเพื่อน ซึ่งปัญหานี้อาจส่งผลเกี่ยวกับการศึกษาได้

ณรงค์ เสียงประชา (2538 : 166) ให้แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนไว้ว่า กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่อาจไม่ได้รับจากครอบครัว หรือผู้ใหญ่ เช่น เพศศึกษา ความเสมอภาค ความเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน เด็กจะเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น เด็กจะเลือกคบเพื่อนที่ถูกต้อง และอาจจำเอาพฤติกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนมาใช้เป็นแนวปฏิบัติของตนเอง

พะยอม ธีรุต (2540 : 8) ให้ความหมายของความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนว่า หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อกันในห้องเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การให้

กำลังใจ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการรวมมือกันในด้านวิชาการและด้านทั่ว ๆ ไป

สมพร พรหมจรรย์ (2540 9) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกันด้านการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทางการเรียน ความห่วงใย ใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน

ชนนุช บุญสิทธิ์ (2541 5) กล่าวว่า สัมพันธภาพกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของนักเรียนทั้งด้านการใช้วิชา การแสดงกิริยาท่าทางอันประกอบด้วย ลักษณะของการให้ความช่วยเหลือ รู้สึกเคารพในสิทธิของผู้อื่น รู้จักและเข้าใจตนเอง สนใจในความรู้สึกรักของเพื่อนยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานกลุ่มและการปฏิบัติกับเพื่อนอย่างเหมาะสม

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็น พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นได้ทั้งกับเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ ซึ่งหากมีสัมพันธภาพที่ดีก็จะส่งผลดีต่อบุคคลนั้น ๆ แต่ในทางตรงกันข้ามหากมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีก็จะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ศึกษาค้นคว้า

2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านส่วนตัว

2.2.1.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เวิร์ทริงตัน และแกรนท์ (Worthington and Grant 1971 7 – 10) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยยูทาห์ พบว่า ตัวแปรที่ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดี คือ เพศ

แอสติน (Astin 1971 3 – 20) ได้ศึกษาการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการลาออกกลางคันของนักศึกษา โดยทำการวิจัยกับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จากสถาบันระดับวิทยาลัย 2 ปี และ 4 ปี ในประเทศสหรัฐอเมริกา รวม 180 สถาบัน จำนวน 36,581 คน ตัวแปรที่สำคัญ คือ เพศ คะแนนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พื้นฐานทางเศรษฐกิจ เผ่าพันธุ์ ศาสนา ประเภทของโรงเรียนในระดับมัธยมปลาย ทักษะคิดต่อตนเอง ความสนใจในการเรียน และการวางแผนในอนาคต ผลของการศึกษาสรุปได้ดังต่อไปนี้

1 นักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนสูงกว่านักศึกษาชาย โดยเฉพาะในชั้นปีที่ 1 แต่นักศึกษาหญิงมีแนวโน้มที่จะออกกลางคันมากกว่านักศึกษาชาย

2 คะแนนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถทำนายคะแนนเฉลี่ย ในปี ที่ 1 ได้สูงสุด

3 คะแนนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถทำนายการเลิกเรียนหรือการลาออกกลางคัน หลังจากที่ทำนักศึกษาเรียนสูงกว่าปีที่ 1 ไปแล้วได้น้อย

4 ในกรณีที่นักศึกษาออกกลางคันหลังจากเรียนผ่านปี 1 ไปแล้ว จะมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สถิติปัญญามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งแอสตินได้อธิบายว่า การที่นักศึกษาต้องออกกลางคันนั้นสามารถแก้ไขได้โดยพิจารณาจากข้อมูลต่าง ๆ เช่น พื้นฐานทางครอบครัว ฝ่าฟันธุศาสตร์ การวางแผนในอนาคต ทักษะที่มีติดตนเอง การเล็งเห็นหรือการให้คุณค่ากับการเรียน

5 นักศึกษาที่มีอายุเกินกว่าเกณฑ์ มีความสนใจเบื้องต้นน้อย หรือสนใจที่จะแต่งงาน สิ่งเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6 นักศึกษาที่ได้คะแนนคาบเส้นจะรู้สึกท้อใจ ไม่อยากเรียน และไม่มีแรงจูงใจที่จะเรียน

7 นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีติดตนเอง เช่น เห็นว่าตัวเองมีความสามารถทางวิชาการอย่างดี และมีแรงจูงใจอย่างมากต่อการมุ่งสำเร็จ เหล่านี้จะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8 นักเรียนที่ผู้ปกครองด้อยทางการศึกษา และด้อยทางด้านเศรษฐกิจ มีแนวโน้มที่จะได้คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า และออกกลางคันมากกว่า ซึ่งแอสตินให้ข้อคิดว่า การที่นักศึกษามีผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูง จะได้คะแนนเฉลี่ยสูงนั้นอาจเป็นเพราะแรงผลักดันจากตัวนักศึกษาเอง หรืออาจมุ่งความสำเร็จตามผู้ปกครอง

9 นักศึกษาผิวขาวจะได้คะแนนสูงกว่านักศึกษาผิวดำ และนักศึกษายิว มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาเชื้อชาติอื่น ๆ

เมอร์เรย์ (Murray 1988 : 172) ศึกษาการใช้เวลาว่างของเด็กวัยรุ่น พบว่าปัจจุบันเด็กวัยรุ่นประสบกับสภาพความกดดันจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากสังคม และสิ่งแวดล้อมซึ่งมีอิทธิพลกับการใช้เวลาว่างของเด็กวัยรุ่นโดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ทำให้เกิดผลเสียตามมา ซึ่งมักแสดงให้เห็นในรูปของความเสื่อมของกิจกรรมต่าง ๆ เกิดปัญหาอาชญากรรม การสำส่อนทางเพศ การติดยาเสพติด เป็นต้น และปัจจัยสำคัญที่มีผลทำให้การใช้เวลาว่างของเด็กวัยรุ่นไม่เป็นประโยชน์เท่าที่ควร คือ การด้อยโอกาสทางการศึกษา อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของสื่อมวลชน

เบ็ค (Beck 1990 : 633) ศึกษาการแก้ไขพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือของเด็กเกรด 4 ใช้เวลาในการทดลอง 10 สัปดาห์ โดยให้ครูและผู้ปกครองสังเกตพฤติกรรม การอ่านของเด็กและบันทึกทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน พบว่าเด็กที่อ่านหนังสือเจียบ ๆ ตามลำพังจะอ่านหนังสือได้มาก

2.2.12 งานวิจัยในประเทศ

อวยชัย วัชรธรรม (2521 : 49 – 54) ศึกษาการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้องค์ประกอบที่อยู่นอกเหนือความสามารถทางด้านสติปัญญา เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา พบว่าเพศ เป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับพรทิพย์ ถาวรจันทร์ (2525 : 26 –

27) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า เพศ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3

พรรณนิภา ธรรมวิรัช (2528 88 - 92) ศึกษาบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาพยาบาลได้รับเงินค่าใช้จายเดือนละมากกว่า 900 บาท มากที่สุดถึงร้อยละ 69 และน้อยที่สุดร้อยละ 22 ได้เดือนละต่ำกว่า 500 บาท ในขณะที่เดียวกันค่าใช้จายในแต่ละเดือนของนักศึกษาสูงกว่า 900 บาท มากที่สุดถึงร้อยละ 60.7 และร้อยละ 4.1 ค่าใช้จายเดือนละต่ำกว่า 500 และจากการวิเคราะห์ค่าใช้จายทางการศึกษาส่วนบุคคลของนักศึกษาพยาบาลของ สมพิศ สมจิตต์ (2536 114 - 159) พบว่านักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตร มีค่าใช้จายโดยเฉลี่ยรวมต่อคนต่อปี เป็นเงิน 25,040.90 บาท ส่วนใหญ่ได้รับเงินจากผู้อุปการคุณ 501 - 1,000 บาท ต่อเดือน (44.91%) สำหรับสถานะทางการเงินของนักศึกษาในแต่ละเดือน มีดังนี้ มีเงินเหลือเก็บทุกเดือนร้อยละ 8.83 มีเงินใช้พอดีทุกเดือน ร้อยละ 23.09 มีเงินไม่พอใช้เป็นบางเดือนร้อยละ 64.94 และมีเงินไม่พอใช้ทุกเดือนร้อยละ 3.14 นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามีปัญหาการเงินร้อยละ 66.51 การที่นักศึกษามีปัญหาค่าใช้จายในขณะที่ศึกษา ทำให้มีความคับข้องใจเป็นห่วงกังวล รวมทั้งไม่ได้ใช้เวลาสำหรับการเล่าเรียนได้อย่างเต็มที่ (วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2530 8 - 11) รายได้นักศึกษาจึงน่าจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตนักศึกษา

สุพัตรา วิจิตรโสภ (2532 45) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และวิทยาเขตปัตตานี ในปีการศึกษา 2530 จำนวน 510 คน ผลการศึกษาพบว่า

1 นักศึกษาที่มีองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

2 นักศึกษาที่มีองค์ประกอบด้านการปรับตัวต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

3 นักศึกษาที่มีองค์ประกอบด้านการร่วมกิจกรรมต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่างกัน

4 องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.2762

5 องค์ประกอบด้านการปรับตัวของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.1495

6 องค์ประกอบด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

ภาวนา ใจประสาท (2534 171) พบว่านักศึกษาที่มีสาขาวิชาแตกต่างกัน มีการดำรงชีวิตภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่แตกต่างกัน โดยพบว่านักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัยทุกด้าน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่านักศึกษาสาขาวิชา สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีการดำรงชีวิตด้านการเข้าร่วม กิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 01

ศรีระพร จันทโนทก (2538 54-55) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 จำนวน 1,774 คน เป็นนักศึกษาชาย 867 คน และนักศึกษาหญิง 907 คน ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรนิสัยในการเรียน ด้านทบทวนบทเรียน สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ตัวแปรนิสัยในการเรียนโดยรวม เพศ ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางจากบ้านถึงมหาวิทยาลัย และสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 และตัวแปรนิสัยในการเรียนด้านการทำการบ้าน นิสัยในการเรียนด้านการวางแผนในการเรียน สาขาวิชาที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ตัวแปรด้านการเรียนสามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

จากการวิจัยข้างต้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของผู้เรียน ผู้ที่มีสติปัญญาเท่ากันมิได้หมายความว่า จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากัน แอนเดอร์สัน (วาสนา เจือทอง 2531 73 , อ้างอิงจาก Anderson 1970) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมิได้ขึ้นอยู่กับตัวแปรทางด้านสติปัญญาอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาด้วย เช่น วิธีการสอนของอาจารย์ ธรรมชาติของนักศึกษา และเจตคติของนักศึกษาต่อวิชาการ สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เป็นต้น

ส่วนในเรื่องของระดับชั้นปีมีผู้ค้นพบว่า เมื่อนักศึกษาเรียนอยู่ชั้นปีสูงขึ้น นักศึกษาจะสามารถปรับตัวเรียนรู้ และแสวงหาวิธีปฏิบัติหรือกิจกรรมใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของตน เพื่อให้ตนเองเกิดความรู้สึกมั่นคงและพึงพอใจ (จินตนา ยูนิพันธุ์ 2524 122 – 135) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประนอม แสงจันทร์ (2539 159) ที่ศึกษาความพึงพอใจในการศึกษาวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในสถานศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความพึงพอใจในการศึกษาวิชาชีพพยาบาลอยู่ในระดับสูงกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีรองลงมา แสดงว่าชั้นปีที่ศึกษาน่าจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตนักศึกษา

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจโครงการศึกษาเกี่ยวกับสภาพความต้องการและกิจกรรมของเด็กและเยาวชนในชุมชนแออัด ในเขตกรุงเทพมหานคร (2528 99 – 175) ศึกษาความต้องการปัญหากิจกรรมและการใช้เวลาของเด็กและเยาวชนในชุมชนแออัด ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ในวันธรรมดาเด็กมีเวลาโดยประมาณ 15 ชั่วโมง ส่วนใหญ่ไปโรงเรียนในตอนและกลับมามัน ช่วงเวลาเลิกเรียนเด็กใช้เวลาสันทนาการตั้งแต่บ่าย เย็น และค่ำ ในวันหยุดเด็กมีเวลาโดยประมาณ 16 ชั่วโมง ส่วนใหญ่ทำงานบ้านในตอนเช้า นอกนั้นใช้เวลาเล่นหาความเพลิดเพลินจนถึงดึก และกิจกรรมที่เด็กทำมากที่สุด คือ ดูโทรทัศน์และอ่านหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือพิมพ์ ตามลำดับ ดังนั้นปัญหาด้านเวลาที่

เกิดขึ้น คือไม่มีเวลาในการทำการบ้าน ไม่มีเวลาค้นคว้าด้านการเรียน และไม่มีเวลาอ่านหนังสือ

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ตัวแปรด้านสวนตัวที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต ได้แก่ เพศ ค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน ชั้นปีที่กำลังศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2 2 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านครอบครัว

2 2 2 1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เฮทเธริงตัน (Hetherington 1984 398) ได้ศึกษาเด็กที่มาจากครอบครัวอย่าร้าง มีการแสดงอารมณ์ของความทุกข์และความผิดปกติของพฤติกรรม พบว่า วัยรุ่นซึ่งต้องรับมือกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นปกติของขั้นพัฒนาการ และความบาดหมางของบิดามารดาในเวลาเดียวกันทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนในการปรับตัวทางจิตวิทยา การใช้สิ่งเสพติด และแอลกอฮอล์ โดยทั่วไปเริ่มใช้ในระหว่าง ช่วงวัยรุ่น ซึ่งสิ่งเสพติดเหล่านี้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการรับมือกับความขัดแย้งที่แวดล้อมอยู่ซึ่งสัมพันธ์กับโครงสร้างของครอบครัวที่ขาดแคลนความสัมพันธ์ในทางบวกของคนในครอบครัว

สตอลเบิร์ก และ บุษ (Stolberg and Bush 1985 49 – 54) ได้ศึกษาการปรับตัวของเด็กเมื่อบิดามารดาต้องหย่าร้าง สำหรับเด็ก ๆ เป็นความจำเป็นอยู่เองที่พวกเขาจะต้องปรับตัวจากการที่เคยอยู่ในครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดาไปเป็นอยู่กับครัวครอบที่มีเพียงบิดาหรือมารดาเพียงคนใดคนหนึ่ง พบว่า การหย่าร้างจะทำให้พัฒนาการทางจิตของเด็กไม่สามารถดีได้ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความเจ็บป่วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจอห์นสัน (Johnson 1985 2173) ที่ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับเด็กและวัยรุ่นในประเทศอุตสาหกรรม เช่น สวีเดน กับประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ประเทศชูดาน เมื่อปี ค.ศ. 1965 ทำให้บิดามารดามีโอกาสควบคุมบุตรน้อยลง มีความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อยลง ต้องประสบปัญหาการย้ายถิ่น อัตราการหย่าร้างเพิ่มขึ้นและต้องเพิ่มความสามารถในการปรับตัว เมื่อทุกคนอยู่ในภาวะต้องปรับทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลง บางครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กันเลย ดังนั้นเด็กและวัยรุ่นในครอบครัวจึงขาดการประคับประครองจิตใจ เมื่อเผชิญกับวิกฤตจึงมีปัญหาวัยรุ่นในครอบครัว

2 2 2 2 งานวิจัยในประเทศ

การที่ครอบครัวมีฐานะทางการเงินดี มีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเต็มที่และสะดวกสบายกว่า มีต้องคอยวิตกกังวลว่าตนจะเป็นภาระอันหนักอึ้งของครอบครัว และจากการศึกษาของ วัลลภา ดันติสุนทร (2534 164) พบว่า รายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเครียดของนักศึกษาพยาบาล โดยพบว่ากลุ่มที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำมีความเครียดมากที่สุด 4,001 – 8,000 บาทต่อเดือน (39.29%) ส่วนมารดาที่รายได้ต่ำกว่า 4,000 บาทต่อเดือน (39.95%) และเมื่อนักศึกษามีปัญหาขัดข้องเรื่องเงิน วิธีที่นักศึกษาใช้แก้ปัญหามากที่สุดคือ ขอเพิ่มจากบิดามารดา ยืมจากเพื่อน และขอทุนการศึกษา คิดเป็น 77.54% 40.40% และ 13.01% ตามลำดับ ดังนั้นรายได้ครอบครัวจึงน่าจะเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาล และสุวิมล เต็นสุนทร (2527 89 – 92) ศึกษาตัวแปรด้านจิตวิทยาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน

กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2524 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 031 คน ผลการวิจัยพบว่า แผนการเรียนศิลปศาสตร์เป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นกรดเฉลี่ยวิชาบังคับ ได้แก่ รายได้ของบิดา และรายได้ของมารดา

นอกจากนี้ จากผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2523 71 – 16) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คือ อาชีพของบิดา ซึ่งจัดว่าเป็นตัวแปรภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน

สวนสถานภาพสมรสของบิดาและมารดานั้น มีบทบาทสำคัญต่อชีวิต และจิตใจของเด็ก หากสถานภาพสมรสของบิดาและมารดาไม่มั่นคงก็จะเป็นปัญหาต่อสมาชิกภายในครอบครัวได้ ดังผลการวิจัยของ พรทิพย์ ถาวรจันทร์ (2525 26) ที่ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าฐานะทางการสมรสของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัวดังกล่าวข้างต้น พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจ สถานภาพสมรสของบิดาและมารดามีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต

2 2 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

2 2 3 1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เลวิน และคนอื่น ๆ (วิลาส บัญทองขาว 2526 อ้างอิงจาก Lewin and others 1939) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนแบบอัตโนมัติมีแนวโน้มเป็นเด็กก้าวร้าว หยาบกระด้างไม่มีความเห็นใจผู้อื่น ส่วนชั้นเรียนที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยนั้น กลับส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสามัคคีปรองดองเป็นมิตรต่อการเรียนก็ราบรื่นมีบรรยากาศที่น่าสบายใจน่าเรียน เพราะครูรู้จักจัดความกดดัน ความเกรงกลัวใด ๆ ออกจากชั้นเรียนได้

2 2 3 2 งานวิจัยในประเทศ

แสดง (พวงสร้อย วรกุล 2522 14 , อ้างอิงจาก Strang 1958) กล่าวถึงปัญหาด้านการเรียนของเด็กวัยรุ่นในเรื่องพลังและประเภทของปัญหาทางด้านวิชาการ (Prevalent and Kinds of Academic Problems) ว่า วัยรุ่นแสดงความกลัวในเรื่องการทดสอบ การพูดหน้าชั้น การประสบความสำเร็จทางการเรียน วัยรุ่นมีความวิตกกังวลในเรื่องการสอบได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านขาดความสนใจในบางวิชาต้องเรียนวิชาที่ตนไม่ชอบห้องเรียนไม่กระตุ้นให้เกิดความอยากเรียน การสอนไม่ดี มีเสรีภาพน้อยเกินไปในห้องเรียน สภาพการเรียนในห้องวุ่นวายเวลาที่ใช้ในการอภิปรายในห้องเรียนไม่พอเพียง และวัยรุ่นตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนว่าเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งในการสร้างความสำเร็จทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับที่ โจนส์ (Jones 1954 63 – 64) กล่าวว่า ผู้เรียนจะไม่เรียนถ้าหากสภาพแวดล้อมไม่กระตุ้นสภาพการเรียนการสอนที่ดีย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าหากไม่มีวินัยที่ดี ครูมีหน้าที่ในการนำผู้เรียนสู่กิจกรรมการเรียน

จะต้องกำจัดสิ่งที่ขัดขวางบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และวินัยมิใช่เรื่องกฎหรือข้อบังคับที่ติดตามมาด้วยการลงโทษผู้ที่ไม่เชื่อฟังคำสั่ง

ประพัฒน์ จำปาไทย (2525 158 - 161) ศึกษาความพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตพึงพอใจและมีความต้องการสอดคล้องกันเกี่ยวกับรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนในด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านอาจารย์ผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุชา จันทน์เอม (2528 142) ได้กล่าวถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของวัยรุ่นว่ามี 4 ประการ ดังนี้ คือ

- 1 ปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่นและสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ได้แก่
 - 1 1 มีความผิดปกติเฉพาะอย่าง เรียนช้า หรือปัญญาอ่อน
 - 1 2 มีปัญหาทางด้านอารมณ์
 - 1 3 มีสุขภาพไม่สมบูรณ์
 - 1 4 มีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวและผู้ปกครอง
- 2 ปัญหาที่เกิดจากสถานศึกษาและสิ่งแวดล้อมทางสถาบันการศึกษา ได้แก่
 - 2 1 ขาดการยอมรับจากเพื่อนฝูง
 - 2 2 ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนที่สถาบันการศึกษาและครูไม่ได้
 - 2 3 เปลี่ยนสถานที่เรียนบ่อย ๆ ทำให้ปรับตัวเข้ากับสถาบันไม่ได้
 - 2 4 วินัยที่เคร่งครัด หรือการแข่งขันเรื่องการเรียนมากเกินไป
 - 2 5 สภาพของโรงเรียนไม่ชักจูงให้เด็กสนใจการเรียน
- 3 ปัญหาเกี่ยวกับครู ได้แก่
 - 3 1 ครูลำเอียง รักเด็กไม่เท่ากัน
 - 3 2 ทักษะคติของครูที่มีต่อชั้นเรียนหรือตัวผู้เรียนไม่ดี
 - 3 3 ครูขาดลักษณะที่ดีของการเป็นครู
 - 3 4 ครูไม่เข้าใจหลักสูตร
- 4 ปัญหาเกี่ยวกับเวลาเรียน ได้แก่
 - 4 1 การเรียนการสอนไม่เป็นไปตามหลักสูตร
 - 4 2 สถาบันการศึกษามีกิจกรรมอื่น ๆ มากเกินไป
 - 4 3 กระบวนการเรียนไม่ติดต่อกัน เช่น บางสถาบันการศึกษาปิดนานเกินไป หรือดเรียนบ่อยๆ
 - 4 4 การจัดตารางสอน จัดวิชาต่าง ๆ อยู่ในคาบเวลาที่ไม่เหมาะสม

พิมศรี เปาณิล (2530 102) ได้ศึกษาบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า นิสิตคณะพลศึกษามีทัศนะต่อบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างจากนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ 05 โดยนิติตคณะพลศึกษา เห็นว่า ด้านการบริการทางวิชาการและด้านอาคารสถานที่ ยังไม่น่าพอใจ ส่วนคณะอื่น ๆ เห็นว่าบรรยากาศเป็นที่น่าพอใจ

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตนักศึกษา ได้แก่ บทบาทของอาจารย์ บรรยากาศการเรียนการสอน การมอบหมายงานตลอดจนการจัดระเบียบของสถาบัน ความปลอดภัยสภาพแวดล้อมของสถาบัน และด้านจริยธรรมอันดีของอาจารย์และนักศึกษา

3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กรุงเทพมหานคร

3.1 ประวัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดตั้งขึ้นโดย พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ ทำพิธีเปิดเป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๗ ภายใต้ชื่อ "มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง" มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูง และอื่นๆ อันเกี่ยวกับ วิชาธรรมศาสตร์และการเมือง โดยมีศาสตราจารย์ ดร. ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย การเมือง เศรษฐกิจ ปรีดี พนมยงค์ (หลวงประดิษฐมนูธรรม) รัฐบุรุษอาวุโส เป็นผู้ประศาสน์การ

การเรียนการสอนเดิม เป็นแบบตลาดวิชา ไม่จำกัดอายุของนักศึกษา ปริญญาที่ได้คือ "ธรรมศาสตร์บัณฑิต (ธ.บ.)" ในระดับปริญญาโทจะแยกเป็น ๔ สาขา คือ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และการทูต ต่อมาความผันผวนทางการเมือง ที่มีผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยโดยตรง ทำให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆ มากมายจนมหาวิทยาลัยจำต้องเปลี่ยนชื่อเป็น "มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" โดยไม่มี "การเมือง" ต่อท้าย ในปี พ.ศ. ๒๔๘๕ และระบบการศึกษา ก็ค่อยๆ เปลี่ยนรูปแบบทีละน้อย จากตลาดวิชา มาเป็นระบบเต็มเวลาในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ และขยายการศึกษาออกไป ครอบคลุมทั้งด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ในปัจจุบัน

3.2 ประวัติคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2504 ตาม พระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 78 ตอนที่ 106 วันที่ 19 ธันวาคม 2504 โดยให้เหตุผลในการประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่า เพื่อให้ให้นักศึกษาชั้นปริญญาตรีมีความรู้ภาษาต่างประเทศและความรู้ทั่วไปในด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ให้สูงเพียงพอก่อนที่จะเข้าศึกษาแขนงวิชาเฉพาะด้าน ซึ่งจัดสอนอยู่ในคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การจัดตั้งคณะศิลปศาสตร์ในครั้งนั้นมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการคือ

1 เพื่อจัดสอนวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และวิทยาศาสตร์แก่นักศึกษาชั้นปริญญาตรีทุกคนของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความเข้าใจอย่างกว้างขวางในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม ตลอดจนมีความเข้าใจในเรื่อง

จิตใจมนุษย์ เห็นความต่อเนื่องของวิทยาการแขนงต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดวิจรรณญาณอันดี สามารถนำความรู้เฉพาะด้านในแขนงที่ตนศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์แกสังคมให้ดียิ่งขึ้น

2 เพื่อเปิดสอนจนถึงระดับปริญญาสาขาต่าง ๆ ทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ที่ยังมิได้มีการจัดสอนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือที่มีการจัดสอนแล้วแต่ยังไม่ถึงขั้นประสาทปริญญา

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น จึงอาจกล่าวได้ว่าคณะศิลปศาสตร์ มีปรัชญาการกำเนิดจากหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว คณะศิลปศาสตร์ได้เริ่มจัดการเรียนการสอนในปี พ.ศ. 2505 โดยกำหนดให้นักศึกษาที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกคนต้องศึกษาในคณะศิลปศาสตร์ ก่อนใน 2 ปีแรก โดยศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยหมวดวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ ก่อนเข้าศึกษาในแขนงวิชาเฉพาะด้านในชั้นปีที่ 3 ซึ่งจัดสอนอยู่ในคณะต่าง ๆ ในขณะนั้นคือ แขนงวิชานิติศาสตร์ พาณิชยศาสตร์และบัญชี รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

นอกจากการเปิดสอนหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปในปี พ.ศ. 2505 แล้วคณะศิลปศาสตร์ยังได้เปิดสอนระดับปริญญาตรีโดยได้ผลิตบัณฑิตรุ่นแรกของคณะศิลปศาสตร์ในปี พ.ศ. 2508 จำนวน 71 คน จากสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนี้

- 1 สาขาคณิตศาสตร์
- 2 สาขาบรรณารักษศาสตร์
- 3 สาขาวิชาประวัติศาสตร์
- 4 สาขาวิชาภาษาศาสตร์
- 5 สาขาวิชาสถิติ

ต่อมา คณะศิลปศาสตร์ได้มีการเปิดสอนระดับปริญญาตรีสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามลำดับดังนี้

- ปี พ.ศ. 2507 เปิดสาขาวิชาจิตวิทยา
- ปี พ.ศ. 2509 เปิดสาขาวิชาภาษาและวรรณคดีอังกฤษ
- ปี พ.ศ. 2513 เปิดสาขาวิชาภาษาอังกฤษ
- ปี พ.ศ. 2514 เปิดสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น
- ปี พ.ศ. 2514 เปิดสาขาวิชาปรัชญา
- ปี พ.ศ. 2514 เปิดสาขาภูมิศาสตร์
- ปี พ.ศ. 2514 เปิดสาขาภาษาเยอรมัน
- ปี พ.ศ. 2514 เปิดสาขาวิชาฝรั่งเศส
- ปี พ.ศ. 2515 เปิดสาขาวิชาภาษาไทย

ปีพ ศ 2515 เปิดสาขาวิชาภาษาจีน

ปีพ ศ 2518 เปิดสาขาวิชารัสเซีย

ปีพ ศ 2525 เปิดสาขาวิชาศาสนา

อนึ่ง คณะศิลปศาสตร์ยังได้เปิดสอนนิสิตวิทยาการเป็นวิชาเลือก และในปี พ ศ 2529 สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สาขาวิชาสถิติ และสาขาวิชาวิทยาการได้โอนไปสังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและดำเนินการเรียนการสอน ณ ศูนย์รังสิต

สำหรับในระดับบัณฑิตศึกษานั้น คณะศิลปศาสตร์ได้เปิดสอนครั้งแรกในปี พ ศ 2527 จำนวน 2 หลักสูตร คือ

- 1 หลักสูตรปริญญาโทสาขาวิชาภาษาศาสตร์ (ภาษาไทย)
- 2 สาขาวิชาประวัติศาสตร์

และต่อมาได้มีการเปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษาเพิ่มขึ้นดังนี้

ปี พ ศ 2529 เปิดสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์

ปี พ ศ 2532 เปิดสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ

ปี พ ศ 2532 เปิดสาขาวิชาประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการแปลภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

ปี พ ศ 2532 เปิดสาขาวิชาประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการแปลภาษาไทย และฝรั่งเศส

ปี พ ศ 2536 เปิดสาขาวิชาฝรั่งเศสศึกษา

ปี พ ศ 2539 เปิดสาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา

ปี พ ศ 2540 เปิดสาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา

ปี พ ศ 2540 เปิดสาขาวิชาพุทธศาสนาศึกษา

ปี พ ศ 2543 เปิดสาขาวิชาภาษาไทย

ปี พ ศ 2543 เปิดสาขาวิชาภาษาและวรรณคดีอังกฤษ

นอกจากการเปิดสอนหลักสูตรต่างๆ ในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาแล้ว คณะศิลปศาสตร์ยังได้เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีภาคพิเศษในลักษณะโครงการเลี้ยงตัวเองอีก 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาอังกฤษ-อเมริกันศึกษา ในปีการศึกษา 2542 และหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ในปีการศึกษา 2545

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 1,726 คน เป็นนักศึกษาชาย 237 คน และนักศึกษาหญิง 1,489 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2547 ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 เป็นนักศึกษาชาย 18 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 101 คน ชั้นปีที่ 2 เป็นนักศึกษาชาย 18 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 90 คน ชั้นปีที่ 3 เป็นนักศึกษาชาย 14 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 90 คน และชั้นปีที่ 4 เป็นนักศึกษาชาย 8 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 90 คน รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 429 คน เป็นนักศึกษาชาย 58 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 371 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรซึ่งเชื่อมั่นได้ร้อยละ 95 (Yamane 1967 886 – 887) โดยการใช้ชั้นปี และเพศเป็นชั้น (Strata) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1 ผู้วิจัยจำแนกนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 1,726 คน ตามชั้นปี ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 1.1 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 480 คน
- 1.2 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 432 คน
- 1.3 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 420 คน
- 1.4 ชั้นปีที่ 4 จำนวน 394 คน

2 ผู้วิจัยจำแนกนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามชั้นปีในข้อ 1 เป็นเพศชาย และเพศหญิง ดังนี้

- 2.1 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 480 คน เป็นนักศึกษาชาย 73 คน และนักศึกษาหญิง 407 คน
- 2.2 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 432 คน เป็นนักศึกษาชาย 72 คน และนักศึกษาหญิง 360 คน
- 2.3 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 420 คน เป็นนักศึกษาชาย 58 คน และนักศึกษาหญิง 362 คน
- 2.4 ชั้นปีที่ 4 จำนวน 394 คน เป็นนักศึกษาชาย 34 คน และนักศึกษาหญิง 360 คน

3 ผู้วิจัยประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของยามาเน่ (Yamane 1967 886 – 887) ซึ่งมีความเชื่อมั่นได้ร้อยละ 95 ได้สัดส่วนของประชากร กลุ่มตัวอย่าง = 4 1 ผู้วิจัยจึงสุ่มนักศึกษา

จำแนกตามระดับชั้นปีเป็นเพศชาย และเพศหญิง ได้จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 429 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 3.1 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 119 คน เป็นนักศึกษาชาย 18 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 101 คน
 - 3.2 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 108 คน เป็นนักศึกษาชาย 18 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 90 คน
 - 3.3 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 104 คน เป็นนักศึกษาชาย 14 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 90 คน
 - 3.4 ชั้นปีที่ 4 จำนวน 98 คน เป็นนักศึกษาชาย 8 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 90 คน
- ดังแสดงในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นปี และเพศ

ระดับชั้น	ชาย		หญิง		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชั้นปีที่ 1	73	18	407	101	480	119
ชั้นปีที่ 2	72	18	360	90	432	108
ชั้นปีที่ 3	58	14	362	90	420	104
ชั้นปีที่ 4	34	8	360	90	394	98
รวม	237	58	1,489	371	1,726	429

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามการใช้เวลาในการเรียน
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามคุณภาพชีวิต

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจ และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และเติมข้อความลงไปในช่องว่าง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1 เพศ

() ชาย () หญิง

2 ชั้นปีที่กำลังศึกษา

() ชั้นปีที่ 1 () ชั้นปีที่ 2

() ชั้นปีที่ 3 () ชั้นปีที่ 4

3 ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ยสะสม นับถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน)

4 ค่าใช้จ่าย บาท ต่อเดือน

คำชี้แจง จากข้อ 5 – 7 คำว่าผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดาของนักศึกษา หรือบุคคลที่ให้การดูแลนักศึกษาทั้งทางด้านส่วนตัว และการเรียน

5 รายได้ของผู้ปกครองรวมกัน บาท ต่อเดือน

6 อาชีพของผู้ปกครอง

() รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

() ค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว

() รับจ้าง

7 สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

() บิดามารดาอยู่ร่วมกัน

() บิดามารดาแยกกันอยู่

() บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการใช้เวลาในการเรียน

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เวลาในการเรียน

2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามการใช้เวลาในการเรียนของ ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2540 143)

3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการใช้เวลาในการเรียน โดยใช้ความรู้จากข้อ 2 1 และ 2 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และ จริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม การใช้เวลาในการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่านเมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในการทบทวนบทเรียน					
00	ในขณะที่เรียนข้าพเจ้าไม่ตั้งใจฟังเพื่อนที่ ออกมานำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)		ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์การแปลความหมาย แบบสอบถามการใช้เวลาเรียน

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามแนวของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง การใช้เวลาในการเรียนเหมาะสม

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง การใช้เวลาในการเรียนเหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง การใช้เวลาในการเรียนไม่เหมาะสม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

3.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนของ ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2540 : 145) และปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์ (2539 : 98 – 100)

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน โดยใช้ความรู้จากข้อ 3.1 และ 3.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) ได้แก่ จริงที่สุด, จริง, จริงบ้าง, จริงน้อย และ จริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือของข้อใดข้อหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ในอนาคตคนไม่มีการศึกษาจะทำงานสุคนที่มีการศึกษาสูงไม่ได้					
00	ความพยายามและความตั้งใจจริง ของข้าพเจ้าจะช่วยให้ข้าพเจ้าได้สิ่งที่ต้องการ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก		ข้อความที่มีความหมายทางลบ	
	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์การแปลความหมาย

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามแนวของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	มีลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	มีลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	มีลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนน้อย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ของ ประกายทิพย์ พิชัย (2539 : 82 – 83) มวริษา นาคทับที (2541 : 114 – 121) ศศิพันธ์ ทรงสตัย (2542 : 70 – 71)

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง โดยใช้ความรู้จากข้อ 4.1 และ 4.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และ จริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือของใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความจริงของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	<u>การปฏิบัติตนของนักศึกษาต่อผู้ปกครอง</u> ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองซักถามเรื่องส่วนตัว					
00	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาปัญหาทุกเรื่องกับผู้ปกครอง					
0	<u>การปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักศึกษา</u> ผู้ปกครองแสดงความห่วงใย ดูแลเมื่อข้าพเจ้าไม่สบาย					
00	ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้กับข้าพเจ้า					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)		ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์การแปลความหมาย

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามแนวของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพดีระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง มีสัมพันธภาพดีพอใช้ระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพไม่ดีระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย

5.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะทางกายของมหาวิทยาลัยของ กฤตรินทร์ นิมทองคำ (2542 : 89 – 92) และ ชุตินา ศรีแก้ว (2546 : 113)

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย โดยใช้ความรู้จากข้อ 5.1 และ 5.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) ได้แก่ จริงที่สุด, จริง, จริงบ้าง, จริงน้อย และ จริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	<u>สถานที่เรียน</u> ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก					
00	แสงสว่างในห้องเรียนมีน้อย					
0	<u>สื่อและอุปกรณ์การเรียน</u> สื่อและอุปกรณ์การสอนในห้องเรียนล้าสมัย					
00	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความหลากหลายกับรายวิชา					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก		ข้อความที่มีความหมายทางลบ	
	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์การแปลความหมาย

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยตามแนวของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัยเหมาะสม

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัยเหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัยไม่เหมาะสม

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ของสุกัญญา แยมยิ้ม (2541 : 98 – 99)

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ โดยใช้ความรู้จากข้อ 6.1 และ 6.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และ จริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	<u>การปฏิบัติตนของนักศึกษาต่ออาจารย์</u> ข้าพเจ้าเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์					
00	<u>การปฏิบัติตนของอาจารย์ต่อนักศึกษา</u> อาจารย์รับฟังเหตุผลของข้าพเจ้า					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก

(คะแนน)

จริงที่สุด

5

จริง

4

จริงบ้าง

3

จริงน้อย

2

จริงน้อยที่สุด

1

ข้อความที่มีความหมายทางลบ

(คะแนน)

1

2

3

4

5

เกณฑ์การแปลความหมาย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามแนวของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง มีสัมพันธภาพดีพอใช้ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง มีสัมพันธภาพไม่ดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ของสุกัญญา แยมยัม (2541 : 98 – 99)

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน โดยใช้ความรู้จากข้อ 7.1 และ 7.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และ จริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือของใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	เมื่อข้าพเจ้าทำการบ้านไม่ได้เพื่อนในห้องที่เข้าใจช่วยอธิบายให้					
00	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจกัน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)		ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์การแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามแนวของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	มีสัมพันธภาพดีระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	มีสัมพันธภาพดีพอใช้ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	มีสัมพันธภาพไม่ดีระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ตอนที่ 8 แบบสอบถามคุณภาพชีวิต

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

8 1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต

8 2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของ ศิริรัตน์ จันทรแสงรัตน์ (2538) แอปสเดนและแมคพาร์ทแลนด์ (1976) และสุพล เสือว่อง (2535)

8 3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามคุณภาพชีวิต โดยใช้ความรู้จากข้อ 8 1 และ 8 2 แล้ว เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และ จริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม คุณภาพชีวิต

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือข้อใดข้อหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	<u>องค์ประกอบด้านกายภาพ</u> หอสมุดมีหนังสือเพียงพอต่อการค้นคว้า					
0	<u>องค์ประกอบด้านสังคม</u> ข้าพเจ้ามีความสุขกับการเรียน					
0	<u>องค์ประกอบด้านจิตวิทยา</u> ข้าพเจ้าพอใจกับรูปร่างหน้า หน้าตาของตนเอง					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก		ข้อความที่มีความหมายทางลบ	
	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์การแปลความหมาย แบบสอบถามคุณภาพชีวิตของนักศึกษา

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามแนวของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง คุณภาพชีวิตของนักศึกษากับผู้ปกครองอยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง คุณภาพชีวิตของนักศึกษากับผู้ปกครองอยู่ในระดับดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง คุณภาพชีวิตของนักศึกษากับผู้ปกครองอยู่ในระดับไม่ดี

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1 หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภาคตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อความ และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2 นำแบบสอบถามคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร หาค่าความเชื่อมั่น มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานครไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คนซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วนำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t -test เลือกเฉพาะข้อ t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มาใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัย ปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามดังนี้

2.1.1 ตอนที่ 2 แบบสอบถามการใช้เวลาในการเรียน จำนวน 14 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.200 – 4.667

2.1.2 ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุงอนาคต จำนวน 17 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.425 – 4.596

2 1 3 ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง จำนวน 14 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2 291 – 5 196

2 1 4 ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย จำนวน 12 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2 435 – 5 196

2 1 5 ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2 449 – 5 307

2 1 6 ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จำนวน 15 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2 291 – 5 477

2 1 7 ตอนที่ 8 แบบสอบถามคุณภาพชีวิต จำนวน 22 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2 216 – 4 700

2 2 หาค่าความเชื่อมั่น (Relability) ของแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 1 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เพื่อนำมาใช้ในการวิจัยปรากฏว่าได้ค่าความมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

2 2 1 ตอนที่ 2 แบบสอบถามการใช้เวลาในการเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 9373

2 2 2 ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 9484

2 2 3 ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 8221

2 2 4 ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 8515

2 2 5 ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 8707

2 2 6 ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 9081

2 2 7 ตอนที่ 8 แบบสอบถามคุณภาพชีวิต ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 9102

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลของนักศึกษาจากคณะดี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลที่ตอบเสร็จแล้ว วันที่ 15 กรกฎาคม 2548 – วันที่ 1 สิงหาคม 2548 จำนวน 429 ฉบับ แล้วได้คืนมา 365 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85 ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบข้อมูลครบทุกคำถามอย่างสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

3 ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบข้อมูลครบทุกคำถามอย่างสมบูรณ์ ปรากฏว่าสมบูรณ์ 353 ฉบับ จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
- 3 วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1 1 ค่าร้อยละ
 - 1 2 ค่าเฉลี่ย
 - 1 3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 2 1 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t - test
 - 2 2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

- 3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่
 - 3 1 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โดยหาคาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1

3.2 วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน F- Distribution
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน t - Distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Mean Squares)
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์คุณภาพชีวิต ซึ่งพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์คุณภาพชีวิต ซึ่งพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ
SE _b	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการพยากรณ์
X ₁	แทน	นักศึกษาเพศชาย
X ₂	แทน	นักศึกษาเพศหญิง
X ₃	แทน	ชั้นปีที่ 1
X ₄	แทน	ชั้นปีที่ 2
X ₅	แทน	ชั้นปีที่ 3
X ₆	แทน	ชั้นปีที่ 4
X ₇	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X ₈	แทน	การใช้เวลาในการเรียน

X ₉	แทน	ลักษณะมุงอนาคตทางการเรียน
X ₁₀	แทน	ค่าใช้จ่ายต่อเดือน
X ₁₁	แทน	ฐานเศรษฐกิจของผู้ปกครอง
X ₁₂	แทน	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
X ₁₃	แทน	ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
X ₁₄	แทน	รับจ้าง
X ₁₅	แทน	บิดามารดาอยู่รวมกัน
X ₁₆	แทน	บิดามารดาแยกกันอยู่
X ₁₇	แทน	บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม
X ₁₈	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง
X ₁₉	แทน	ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย
X ₂₀	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
X ₂₁	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
Y	แทน	คุณภาพของชีวิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

3 วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ชั้นปี อาชีพของผู้ปกครอง และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การใช้เวลาในการเรียน ลักษณะมุงอนาคตทางการเรียน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ฐานทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของ

มหาวิทยาลัยสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และคุณภาพชีวิต

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Stepwise - Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ อาชีพของผู้ปกครอง และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ชั้นปี อาชีพของผู้ปกครอง และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

องค์ประกอบ	ระดับขององค์ประกอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 เพศ	ชาย	49	13.90
	หญิง	304	86.10
	รวม	353	100.00
2 ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่	ชั้นปีที่ 1	81	22.90
	ชั้นปีที่ 2	87	24.60
	ชั้นปีที่ 3	94	26.60
	ชั้นปีที่ 4	91	25.80
	รวม	353	100.00
3 อาชีพของผู้ปกครอง	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	126	35.70
	ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	173	49.00
	รับจ้าง	54	15.30
	รวม	353	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ระดับขององค์ประกอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4 สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง	บิดามารดาอยู่รวมกัน	281	79.60
	บิดามารดาแยกกันอยู่	36	10.20
	บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม	36	10.20
	รวม	353	100.00

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง สอนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 86.1 รองลงมาเป็นเพศชายจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.90 สอนใหญ่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 รองลงมากำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 ระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 และระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 ตามลำดับ อาชีพของผู้ปกครองสอนใหญ่ประกอบค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 รองลงมาประกอบอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 และประกอบอาชีพรับจ้างน้อยที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 สถานภาพสมรสของผู้ปกครองสอนใหญ่มารดาอยู่รวมกัน จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 79.60 รองลงมา บิดามารดาแยกกันอยู่ และบิดามารดาถึงแก่กรรม จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.20

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเรียน การใช้เวลาในการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ฐานทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ลักษณะทางการพยาบาลของมหาวิทยาลัยสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และคุณภาพชีวิต ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การใช้เวลาในการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ฐานะเศรษฐกิจของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ลักษณะทางการกายภาพของมหาวิทยาลัย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และคุณภาพชีวิต

องค์ประกอบที่ศึกษา	$\bar{X}$	S D	การแปลผล
1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.86	436	ปานกลาง
2 การใช้เวลาในการเรียน	3.17	460	ปานกลาง
3 ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน	3.56	365	ปานกลาง
4 ค่าใช้จ่ายต่อเดือน	5786.97	2467.62	ต่ำ
5 ฐานะเศรษฐกิจของผู้ปกครอง	62993.48	65020.13	ต่ำ
6 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง	3.88	5494	ดี
7 ลักษณะทางการกายภาพของมหาวิทยาลัย	3.46	6590	เหมาะสมปานกลาง
8 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	3.26	4767	ดีพอใช้
9 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน	3.71	3897	ดีพอใช้
10 คุณภาพของชีวิต	3.39	3715	ดีพอใช้

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง การใช้เวลาในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ค่าใช้จ่ายต่อเดือนอยู่ในระดับต่ำ ฐานะเศรษฐกิจของผู้ปกครองอยู่ในระดับต่ำ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองอยู่ในระดับดี ลักษณะทางการกายภาพของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์อยู่ในระดับดีพอใช้ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนอยู่ในระดับดีพอใช้ และคุณภาพของชีวิตของนักศึกษาอยู่ในระดับดีพอใช้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษา
ปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	X ₁₇	X ₁₈	X ₁₉	X ₂₀	X ₂₁	Y
X ₁	1.00	903	-048	014	009	058	020	036	000	048	058	012	016	038	017	040	018	191*	055	071	086	110
X ₂		1.00	004	072	019	026	022	075	041	073	-077	009	049	080	061	054	027	225	049	055	132	138
X ₃			1.00	-263*	339**	-332**	-031	020	037	127	-110	084	035	037	121	080	080	019	107	063	010	081
X ₄				1.00	332	340**	030	-072	066	057	052	019	011	010	050	044	022	027	102	003	029	028
X ₅					1.00	355**	089	085	030	031	028	007	012	007	003	034	030	014	200	052	021	010
X ₆						1.00	031	058	158	220	092	034	018	019	055	058	015	088	034	108	024	121
X ₇							1.00	039	012	038	046	040	052	126	027	018	018	054	090	022	007	015
X ₈								1.00	535	-006	016	024	022	-002	016	030	009	339	164	411*	199*	312
X ₉									1.00	012	-026	082	086	009	009	100	031	396	221	406	339*	419
X ₁₀										1.00	328	021	085	146	038	003	054	031	004	009	043	010
X ₁₁											1.00	145	184	064	081	036	143	090	062	113	029	103
X ₁₂												1.00	730	317	137	075	134	071	035	125*	067	052
X ₁₃													1.00	-417	094	044	082	012	006	074	006	029
X ₁₄														1.00	078	039	065	078	039	064	006	029
X ₁₅															1.00	666*	666	108	027	042	086	001
X ₁₆																1.00	114	111	043	029	031	048
X ₁₇																	1.00	033	007	027	083	046
X ₁₈																		1.00	289*	243	417	301
X ₁₉																			1.00	318*	203	476
X ₂₀																				1.00	276	420*
X ₂₁																					1.00	376
Y																						1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

จากตาราง 4 พบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศหญิง(X_2) การใช้เวลาว่างในการเรียน(X_8) ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน(X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง(X_{18}) ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย(X_{19}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์(X_{20}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน(X_{21})

องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศชาย(X_1) และระดับการศึกษาชั้นปีที่ 4(X_6)

องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร มี 12 องค์ประกอบ ได้แก่ ชั้นปีที่ 1(X_3) ชั้นปีที่ 2(X_4) ชั้นปีที่ 3(X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(X_7) ค่าใช้จ่ายต่อเดือน(X_{10}) ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง(X_{11}) อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ(X_{12}) อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว(X_{13}) อาชีพรับจ้าง(X_{14}) บิดามารดาอยู่ร่วมกัน(X_{15}) บิดามารดาแยกกันอยู่(X_{16}) และบิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม (X_{17})

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Stepwise - Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	19 039	4 760	56 062**
Residual	348	29 545	085	
Total	352	48 584		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

จากตาราง 5 พบว่า คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 กับองค์ประกอบ และสามารถพยากรณ์เชิงเส้นตรงได้ จึงคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงองค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลป
ศาสตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ
(Stepwise Multiple Regression Analysis)

องค์ประกอบ	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₉	213	025	334	476	226	102 708**
X ₁₉ , X ₉	188	048	210	574	330	86 207**
X ₁₉ , X ₉ , X ₂₁	168	043	187	607	368	67 786**
X ₁₉ , X ₉ , X ₂₁ , X ₂₀	146	037	176	626	392	56 062**
	a	=	898			
	R	=	626			
	R ²	=	392			
	SE	=	28912			

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 01

จากตาราง 6 พบว่า องค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี
คณะศิลปศาสตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่มี
อิทธิพลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ
ของมหาวิทยาลัย(X₁₉) ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน(X₉) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
(X₂₁) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์(X₂₀) โดยองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบนี้
สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 39 20 จึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 898 + 213 X_{19} + 188 X_9 + 168 X_{21} + 146 X_{20}$$

สมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = 334X_{19} + 210X_9 + 187X_{21} + 176X_{20}$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์

2 เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3 เพื่อสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 1,726 คน เป็นนักศึกษาชาย 237 คน และนักศึกษาหญิง 1,489 คน

2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2547 ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 เป็นนักศึกษาชาย 18 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 101 คน ชั้นปีที่ 2 เป็นนักศึกษาชาย 18 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 90 คน ชั้นปีที่ 3 เป็นนักศึกษาชาย 14 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 90 คน และชั้นปีที่ 4 เป็นนักศึกษาชาย 8 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 90 คน รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 429 คน เป็นนักศึกษาชาย 58 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 371 คน ซึ่งได้จากการสุ่ม

แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรซึ่งเชื่อมั่นได้ร้อยละ 95 (Yamane 1967 886 – 887) โดยใช้ชั้นปี และเพศเป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ฐานเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการใช้เวลาในการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ ได้ค่า t ระหว่าง 2 200 – 4 667 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 9373

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุงอนาคต เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2 425 – 4 596 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 9484

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2 291 – 5 196 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 8221

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2 435 – 5 196 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 8515

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2 449 – 5 307 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 8707

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2 291 – 5 477 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 9081

ตอนที่ 8 แบบสอบถามคุณภาพชีวิต เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 22 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2 216 – 4 700 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 9102

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลของนักศึกษาจากคณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลที่ตอบเสร็จแล้ววันที่ 15 กรกฎาคม 2548 – วันที่ 1 สิงหาคม 2548 จำนวน 429 ฉบับ แล้วได้คืนมา 365 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85 ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบข้อมูลครบทุกคำถามอย่างสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

3 ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบข้อมูลครบทุกคำถามอย่างสมบูรณ์ ปรากฏว่าสมบูรณ์ 353 ฉบับ จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมุติฐานทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS ดังนี้ คือ

- 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
- 3 วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

- 1 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศหญิง(X_2) การใช้เวลาในการเรียน(X_8) ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน(X_9)

สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง(X_{18}) ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย(X_{19}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์(X_{20}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน(X_{21})

2 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศชาย(X_1) และระดับการศึกษาชั้นปีที่ 4(X_6)

3 องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร มี 12 องค์ประกอบ ได้แก่ ชั้นปีที่ 1(X_3) ชั้นปีที่ 2(X_4) ชั้นปีที่ 3(X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(X_7) ค่าใช้จ่ายต่อเดือน(X_{10}) ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง(X_{11}) อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ(X_{12}) อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว(X_{13}) อาชีพรับจ้าง(X_{14}) บิดามารดาอยู่ร่วมกัน(X_{15}) บิดามารดาแยกกันอยู่(X_{16}) และบิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม(X_{17})

4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย(X_{19}) ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน(X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน(X_{21}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์(X_{20}) โดยองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 39.20

5 สมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 มีดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 898 + 213 X_{19} + 188 X_9 + 168 X_{21} + 146 X_{20}$$

5.2 สมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = 334X_{19} + 210X_9 + 187X_{21} + 176X_{20}$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่สรุปข้างต้น พบว่า

1 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศหญิง(X_2) การใช้เวลาในการเรียน(X_8) ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน(X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง(X_{18}) ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย (X_{19}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์(X_{20}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน(X_{21}) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 เพศหญิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 แสดงว่านักศึกษาหญิงมีคุณภาพชีวิตดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาหญิงมีความรู้สึกละอายใจน้อย มีความมุ่งมั่นในชีวิต และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ความรู้สึกภาคภูมิใจต่อมหาวิทยาลัย ดูแลเอาใจใส่สุขภาพกาย มีสุขภาพจิตดี หรือความพอใจเกี่ยวกับตนเอง ทั้งนี้เนื่องมาจากเพศหญิงเป็นเพศสนใจในสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว มีความสุขุมเยือกเย็นในการตัดสินใจ และมองปัญหาในสภาพที่เป็นจริง จึงทำให้มีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลตรงกับความเป็นจริงได้มากกว่า (สุชาจันท์เอม 2528: 77)

1.2 การใช้เวลาในการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีการใช้เวลาในการเรียนเหมาะสม มีคุณภาพชีวิตดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษารู้จักวางแผนในการใช้เวลาแต่ละวันที่จะทำกิจกรรมหลังเวลาเรียนในด้านต่างๆ เช่น การทบทวนบทเรียน การศึกษาค้นคว้าที่ห้องสมุด การอ่านหนังสือ การใช้เวลาหลังเลิกเรียนเพื่อรวมกลุ่มเพื่อนในการทำบ้าน พฤติกรรมการใช้เวลาเหล่านี้เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่างจากนักศึกษาบางคนที่ใช้เวลาในแต่ละวันอย่างไม่มีจุดหมาย ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียน ใช้เวลาส่วนใหญ่พูดคุยกับเพื่อน ดูโทรทัศน์ฟังเพลง ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาเช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตไม่ดีที่สุดในที่สุด สอดคล้องกับ ผลการวิจัย สำรวย ประไพศรี (2544: 99) ที่ได้ศึกษาการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรมาศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักศึกษาที่มีนิสัยการเรียนดีตั้งใจเรียน เอาใจใส่การเรียน วางแผนการจัดระบบ การเรียนของตนเอง รู้จักแบ่งเวลา ไม่ผลัดผ่อน รู้จักแสวงหาข้อมูลอยู่เสมอ มีผลการเรียนดี ก็จะมีการปรับตัวด้านการเรียนที่ดี

1.3 ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนมาก มีคุณภาพชีวิตดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีจุดหมายในชีวิตที่ชัดเจนที่จะศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพจึงทำให้เป็น

บุคคลที่มีการวางแผนในการดำเนินชีวิต และปฏิบัติตนเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตั้งใจไว้ เมื่อพบปัญหาอุปสรรคก็พยายามแก้ไข จนกระทั่งทุกอย่างผ่านพ้นไปด้วยดี ด้วยคุณลักษณะดังกล่าวส่งผลให้มีความเพียรพยายามในการที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการเรียนก็จะตั้งใจเรียนอย่างดีที่สุด ทำให้มีผลการเรียนที่ดี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สำรวย ประไพศรีศรี (2544 : 99) ที่ได้ศึกษาการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรมาศของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีย่อมมีการปรับตัวด้านการเรียนดีด้วย อาจเป็นเพราะเมื่อนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีแล้วจะทำให้เกิดแรงจูงใจหรือมีความมั่นใจ และภาคภูมิใจในตนเอง กล้าที่จะแสดงออก เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนเป็นผลให้การดำรงชีวิตของสังคมมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุขมีความเชื่อมั่นตนเอง ช่วยเหลือผู้อื่นได้ ไม่มีปัญหาทางจิตใจ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตนเอง

1.4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 แสดงว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพดีกับผู้ปกครอง มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งนี้เพราะ การปฏิบัติตนทั้งของนักศึกษาและผู้ปกครองในด้านที่ดีโดยทั้งสองฝ่ายเพราะต่างปฏิบัติตามหน้าที่ของตน นั่นคือ ในส่วนของการปฏิบัติตนของนักศึกษากับผู้ปกครอง นักศึกษาก็ปฏิบัติตนกับผู้ปกครองไปในทางที่ดี ได้แก่ การเคารพเชื่อฟัง การปฏิบัติตามคำสั่งสอนต่าง ๆ ทั้งทางด้านการเรียน การเงิน การใช้ชีวิตส่วนตัว หรือ ด้านการช่วยเหลืองานภายในบ้านนั้นก็ย่อมจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีคุณค่า และมีความสุขเพราะการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของผู้ปกครอง จะทำให้ประสบความสำเร็จ อีกทั้ง ไม่มีข้อขัดแย้งกับผู้ปกครองก็ทำให้นักศึกษามีความสุขเมื่ออยู่ในบ้านและในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อมีปัญหา ก็กล้าปรึกษากับผู้ปกครอง จึงทำให้นักศึกษาปรับตัวได้อย่างมีความสุข และทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ส่วนของการปฏิบัติตนของผู้ปกครองกับนักศึกษาผู้ปกครองก็เอาใจใส่นักศึกษา เป็นที่ปรึกษาได้ในทุกเรื่อง เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ให้ความรักความอบอุ่นกับนักศึกษาก็เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่างจากผู้ปกครองที่ละเลยไม่เอาใจใส่นักศึกษาทำให้นักศึกษา เกิดความคับข้องใจ เมื่อไม่มีความสุขขณะที่อยู่บ้าน เมื่อไปเรียนก็ไม่มีสมาธิในการเรียน อันจะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น การมีปัญหาในการปรับตัวกับเพื่อน และทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ออร์ (Orf 1979 1907-B) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวและการปรับตัวในด้านมโนภาพแห่งตนและความมั่นคงในอารมณ์ พบว่า เด็กวัยรุ่น มีการปรับตัวในด้านมโนภาพแห่งตนและความมั่นคงในอารมณ์ดี เมื่อสัมพันธภาพในครอบครัวดี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุลวรรณ วิทยาวงศรุติ (2526 : 57-61) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัว และการปรับตัวของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีผลทางบวกกับการปรับตัว นั่นคือ เด็กที่สัมพันธภาพในครอบครัวดี จะมีการปรับตัวที่ดี แต่ถ้าเด็กที่สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดีก็จะปรับตัวได้ไม่ดีไปด้วย ทั้งนี้

เนื่องจาก สภาพครอบครัวที่อบอุ่น บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้เด็กมีการปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีไม่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

15 ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของ นักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 แสดงว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีลักษณะทางกายภาพเหมาะสมมีคุณภาพชีวิตดี ทั้งนี้เพราะการที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีสถานที่เรียนดี ห้องเรียนในมหาวิทยาลัยถ่ายเทอากาศภายในห้องได้สะดวก มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในห้องเรียน ขนาดของห้องเรียนมีสัดส่วนพอดีต่อปริมาณนักศึกษา บริเวณของห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวนทั้งเสียงและกลิ่น สื่ออุปกรณ์การเรียนที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจการเรียนการสอนมากขึ้น ได้แก่ ปริมาณของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน เมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาเพียงพอต่อความต้องการ มีความทันสมัย และมีคุณภาพการใช้งานซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประพัฒน์ จำปาไทย (2525 : 158 – 16) ที่ศึกษาความพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอน ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตพึงพอใจและมีความต้องการสอดคล้องกันเกี่ยวกับรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนในด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านอาจารย์ผู้สอนส่งผลให้นิสิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

16 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพดีกับอาจารย์มีคุณภาพชีวิตดี ทั้งนี้เพราะอาจารย์ให้ความเป็นกันเอง ให้ความห่วงใย ให้ความสนใจ คอยช่วยเหลือเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาด้านต่าง ๆ ทำให้นักศึกษามีความรู้สึที่ดีต่ออาจารย์ รู้สึกอบอุ่น ให้ความเคารพ เชื่อฟังคำสั่งสอน ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อการเรียน ซึ่งผล การศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ (ประหยัด ทองมาก 2536 : 46) ที่ศึกษาเรื่องแรงผลักดันในการแสดงพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนนั้น จะผลักดันให้เด็กได้ปรับตัวดีขึ้นและตั้งใจ มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งตรงข้ามกับถ้าสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนไม่ดีนั้น จะเป็นตัวทำลายศักยภาพของเด็กให้ด้อยลงไปด้วย

17 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีคุณภาพชีวิตดี ทั้งนี้ เพราะ นักศึกษากับเพื่อนมีความสนิทสนมเป็นกันเองระหว่างเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน มีการช่วยเหลือ พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ให้คำปรึกษาปัญหาทางการเรียน และเรื่องส่วนตัว ทำให้นักศึกษามีความสุขขณะที่อยู่ในมหาวิทยาลัย เกิดความผูกพัน มีความต้องการที่จะมาเรียน มาร่วมกิจกรรม เมื่อมีเพื่อนเรียนก็จะส่งผลให้สนใจเรียนและตั้งใจเรียน มีผลการเรียนดี มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีความรู้ในการประกอบอาชีพในอนาคต สอดคล้องกับการศึกษาของกาเย่ และเบอร์ลินเนอร์ (Gage

and Berliner 1979 Educationnal Psychology) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนของนักศึกษาในโรงเรียนมัธยม พบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน มีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

2 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศชาย(X_1) และระดับการศึกษาชั้นปีที่ 4(X_6) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 เพศชายมีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 แสดงว่า นักศึกษาชายมีคุณภาพชีวิตไม่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาชายเมื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ ก็คิดว่าตนเองนั้นต้องเรียนได้อยู่แล้ว จึงให้ความสำคัญในการศึกษาเล่าเรียนน้อย แต่กลับเน้นที่กิจกรรมของมหาวิทยาลัยมากเกินไป ได้แก่ เล่นกีฬา เล่นดนตรี และเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ละเลยที่จะการทบทวนบทเรียน มีการวางแผนและแก้ไขปัญหาเรื่องเรียนอย่างผิดพลาด ส่งผลให้ไม่มีความสุขทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย ไม่เห็นวาทนเองมีคุณค่า และไม่มีความมุ่งมั่นในชีวิต และไม่สามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข

2.2 ระดับการศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีคุณภาพชีวิตไม่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 4 กำลังจะจบการศึกษาซึ่งในระยะอันใกล้จะต้องหางานทำเพื่อประกอบอาชีพการงานหาเลี้ยงตนเอง ดังนั้นนักศึกษาจำต้องมีเตรียมตัวและการวางแผนการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตจากนักศึกษาสู่วัยทำงาน ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี อันมีเหตุจากความวิตกกังวลเรื่องการหาบริษัทที่จะรับตนเข้าทำงาน และการปรับตัวเข้าสู่วัยทำงานที่ต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น

3 องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร มี 12 องค์ประกอบ ได้แก่ ชั้นปีที่ 1(X_3) ชั้นปีที่ 2(X_4) ชั้นปีที่ 3(X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(X_7) ค่าใช้จ่ายต่อเดือน(X_{10}) ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง(X_{11}) อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ(X_{12}) อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (X_{13}) อาชีพรับจ้าง(X_{14}) บิดามารดาอยู่ร่วมกัน(X_{15}) บิดามารดาแยกกันอยู่(X_{16}) และบิดามารดาถึงแก่กรรม(X_{17}) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 นักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1บางคน มีคุณภาพชีวิตดี ทั้งนี้เพราะ ได้รับความอบอุ่นจากอาจารย์และรุ่นพี่ ด้วยการดูแลเอาใจใส่ให้คำแนะนำในการเรียน และให้คำแนะนำการใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัย จึงสามารถปฏิบัติตัวได้ดีตลอดจนการได้เข้าสังคมกับเพื่อนใหม่ ได้ร่วมกิจกรรมรับน้อง ได้ร่วมกิจกรรมกีฬาออกกำลังกายได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกิจกรรมชมรม จึงทำให้นักศึกษาบางคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 บางคน มีคุณภาพชีวิตไม่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 บางคน ไม่รู้จักแบ่งเวลาเรียน ทั้งนี้เพราะการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีต้องแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง ดัดสันใจเลือกเรียนด้วยตัวเอง โดยครูอาจารย์จะมีความใกล้ชิดน้อยลงแตกต่างจากระดับชั้นมัธยมศึกษา ครูอาจารย์เป็นที่ปรึกษา และเข้มงวดกวดขัน จัดเตรียมเนื้อหาวิชาให้ตามหลักสูตร ซึ่งบางคนยังไม่สามารถปรับตัวได้ มีอิทธิพลให้คุณภาพชีวิตไม่ดี

3.2 นักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของ นักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักศึกษาในชั้นปีที่ 2 บางคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาในชั้นปีที่ 2 เมื่ออยู่ชั้นปีที่สูงขึ้น ก็ย่อมได้รับประสบการณ์ได้มากขึ้น มีเป้าหมายชีวิตชัดเจนขึ้น ทำให้มีความพร้อมจะพัฒนาเป็น ผู้ใหญ่ต่อไป อีกทั้งนักศึกษาจะสามารถปรับตัวเรียนรู้และแสวงหาวิธีปฏิบัติตน หรือกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตน เพื่อให้ตนเองเกิดความรู้สึกรับมือและพึงพอใจ ทำให้นักศึกษามองตนเองและปัญหาในทางที่เป็นจริงมากขึ้น

นักศึกษาในชั้นปีที่ 2 บางคนมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ทั้งนี้เพราะมีปัญหาเรื่องการปรับตัว ขณะที่ศึกษาอยู่ไม่ดี แม้ว่าประสบการณ์มาแล้วในมหาวิทยาลัย 1 ปี ก็ไม่สนใจเรียน ได้รู้จักเพื่อน มากขึ้นก็เข้าร่วมแต่กิจกรรม ไม่แบ่งเวลาให้เรื่องเรียน เลือกคบกลุ่มเพื่อนที่ชอบเที่ยวเตร่ ใช้จ่ายเงิน ฟุ่มเฟือย ขาดเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน ไม่มีการวางแผนการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน จึงมีอิทธิพลให้ คุณภาพชีวิตไม่ดี

3.3 นักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของ นักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 บางคนมีคุณภาพชีวิตดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาได้เติบโตเข้าสู่วัย ผู้ใหญ่มีความรับผิดชอบเอาใจใส่เรื่องการเรียนรู้มากขึ้นกว่าเดิม มีการตั้งเป้าหมายให้กับชีวิต แก้ปัญหาส่วนตัวได้ดีเนื่องจากรู้จักแนวทางและมีประสบการณ์จากชั้นปี 1 และชั้นปีที่ 2

นักศึกษาบางคนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 มีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ทั้งนี้เพราะจาก ประสบการณ์ในรั้วมหาวิทยาลัยมา 2 ปี ส่งผลทำให้นักศึกษาขาดความใส่ใจในการเรียนเพราะคิดว่า ประสบการณ์ที่ผ่านมาสามารถแก้ไขสถานการณ์ให้ผ่านลุล่วงมาได้ เช่น เรื่องของการสอบ การทำ กิจกรรมที่มีหน้าที่รับผิดชอบมากขึ้น จึงทำให้ไม่ใส่ใจต่อการเรียน ไม่แบ่งแยกเวลาเรียน และที่สำคัญมีความสนิทสนมกับเพื่อนมากขึ้นอาจจะใช้เวลาหลังเลิกเรียนเพื่อนั่งคุยเล่น หรือชวนกันไป เที่ยวในสถานที่อื่นๆโดยไม่ทบทวนบทเรียน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการต่ำลง ส่งผลให้ มีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี

3.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญา ตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักศึกษาบางคนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงมีคุณภาพชีวิตดี ทั้งนี้เพราะมีการแบ่งเวลาเพื่อทบทวนบทเรียน มี การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหลังเวลาเรียน มีปัญหาหลักๆที่จะปรึกษาอาจารย์ที่เกี่ยวกับวิชาเรียน หรือปรึกษาเพื่อนที่มีความเข้าใจในวิชาเรียน รวมถึงการปรับตัวด้านความพึงพอใจด้านผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนในระดับของตนเอง ซึ่งสามารถทำเข้าใจยอมรับในความสามารถของตน เมื่อเป็นเช่นนี้ ถือได้ว่านักศึกษาเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี มีอิทธิพลถึงคุณภาพชีวิตที่ดี

นักศึกษาบางคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง มีคุณภาพชีวิตไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาบางคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น มีการแข่งขันเรื่องเรียนมากและชวนขวยเสียหา ความรู้เพียงผู้เดียว ไม่ให้คำปรึกษาเพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียน เพราะเกรงจะได้คะแนนสูงกว่าตนทำ ให้เกิดปัญหาเรื่องการปรับตัวกับเพื่อน และเกิดความกังวลใจในเรื่องการประเมินตนไม่ตรงตาม ความเป็นจริง มีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ ไม่ยืดหยุ่น อันเป็นผลให้มีคุณภาพชีวิตไม่ดี

3 5 ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักศึกษาบางคนที่มี ค่าใช้จ่ายระดับกลาง และระดับต่ำ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะ ทางมหาวิทยาลัย และรัฐบาลได้ให้ การช่วยเหลือโดยการให้ทุนการศึกษา และ เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา และนักศึกษาก็หารายได้เสริม หลังการเรียนจากการทำงาน Part time เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น จึงทำให้นักศึกษาไม่มีปัญหาเรื่องค่า ใช้จ่ายต่อเดือนและมีเงินเพียงพอต่อค่าหนังสือ ค่าอาหาร ค่าเครื่องแต่งกาย และค่าพาหนะอันเป็นผล ให้มีคุณภาพชีวิตดี

นักศึกษาบางคนมีค่าใช้จ่ายระดับกลาง และระดับต่ำ มีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ทั้งนี้ เนื่องจาก นักศึกษาไม่รู้จักการจัดสรรเงินให้เหมาะสมกับรายรับ แม้ผู้ปกครองจะให้เงินมากแต่ถ้า มีการจับจ่ายใช้สอยเกินฐานะขาดวินัยในตนเองนักศึกษาก็จะไม่มีเงินใช้ในการดำรงชีวิตให้เพียงพอ ตลอดทั้งเดือน เกิดปัญหาติดหนี้ยืมสิน สร้างความกังวลใจ อันเป็นผลให้มีคุณภาพชีวิตไม่ดี

3 6 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของ นักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักศึกษาบางคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในเกณฑ์สูง มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองสามารถจัดสรรสิ่งต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นด้านอุปกรณ์การเรียน หนังสือเรียน หรือการส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนพิเศษ และการส่งเสริมให้นักศึกษาได้ศึกษาหา ความรู้ที่ตนนั้นสนใจ เช่น การเรียนภาษา การเรียนดนตรี การเล่นกีฬา เป็นต้น ทำให้นักศึกษามี ความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งส่งผลให้นักศึกษามีความสุขทั้งในและนอกมหาลัย เป็นผู้มีความสุขพดีทั้ง ภายนอกและใจ

นักศึกษาบางคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในเกณฑ์สูง มีคุณภาพชีวิตที่ไม่ ดี ทั้งนี้เพราะ แม้ว่าผู้ปกครองจะสามารถจัดสรรสิ่งต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาได้อย่างดี แต่นักศึกษากลับ คิดว่าถึงอย่างไรทางบ้านก็มีทุกอย่างให้พร้อม จึงไม่มีความสนใจหรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ไม่มีการวางแผนอนาคตเพราะคิดว่าอย่างไรทางบ้านก็มีให้ทุกอย่างไม่จำเป็นต้องชวนขวย สงผลให้ขาด ความเชื่อมั่นในตนเองในการทำงานให้สำเร็จเพราะคิดแต่ว่าครอบครัวจะให้ช่วยเหลือ ขาดความ กระตือรือร้น ไม่มีความภาคภูมิใจ อันเป็นผลให้มีคุณภาพชีวิตไม่ดี

3 7 อาชีพของผู้ปกครองรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

แสดงว่า นักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี แสดงว่าการที่ผู้ปกครองมีหน้าที่การงานที่ดีทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตัวผู้ปกครอง และรู้สึกอยากมีอนาคตที่ดีเป็นที่ยอมรับในสังคมดังเช่นผู้ปกครอง ทำให้นักศึกษามีความตั้งใจ มีความกระตือรือร้น ในการเรียน ส่งผลให้การเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้นักศึกษามีความภูมิใจในตัวเอง และมีความสุขในการดำรงชีวิต

นักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาคิดว่าอาชีพของผู้ปกครองเป็นอาชีพที่แน่นอน ตนเองไม่จำเป็นต้องขวนขวายหรือกระตือรือร้น เพราะผู้ปกครองสามารถดูแลตนได้ ทำให้นักศึกษาไม่มีการวางแผนในชีวิต ไม่มีความมั่นใจในตนเอง

3 8 อาชีพของผู้ปกครองค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว มีคุณภาพชีวิตที่ดี เพราะการที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวนั้น ถือเป็นอาชีพอิสระ ส่งผลให้นักศึกษามีความรู้สึกอยากประกอบอาชีพเช่นเดียวกับผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้เพื่อเก็บไว้เป็นประสบการณ์ในการเจริญรอยตามเพื่อที่จะได้ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับอย่างกับผู้ปกครอง

นักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว มีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ การไม่มีเวลาให้ของผู้ปกครอง การไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร ทำให้นักศึกษารู้สึกขาดความอบอุ่น ไม่มีความพร้อมในการที่จะแก้ปัญหา

3 9 อาชีพของผู้ปกครองรับจ้าง ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะ อาชีพนี้เป็นอาชีพที่ได้รับค่าตอบแทนน้อย ดังนั้น นักศึกษาจึงอยากมีคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อจะได้ประกอบอาชีพอย่างอื่น นักศึกษาก็จะศึกษาเพิ่มเติมในด้านต่างๆ ขวนขวายหาความรู้ใส่ตน เพียรพยายามด้วยตนเองเพื่อต้องการความสำเร็จในอนาคต จึงทำให้นักศึกษามีความภูมิใจในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถทำงานต่างๆ ได้สำเร็จ

นักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง มีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ การไม่ได้รับความเอาใจใส่ ดูแล หรือไม่ได้รับคำปรึกษาที่ดี ส่งผลให้นักศึกษาไม่สนใจหรือไม่ขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมจากที่มีอยู่ ทำให้นักศึกษาขาดความรู้ ความชำนาญ และความมั่นใจในตนเอง จึงทำให้นักศึกษาคิดว่าตนเองด้อยคุณค่า ไม่มีความสามารถทักษะต่างๆ เมื่อเทียบกับเพื่อน

3 10 สภาพภาพสมรสบิดามารดาอยู่ร่วมกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักศึกษาบางคนที่มีบิดามารดาอยู่ร่วมกัน มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะ การได้รับความรักความอบอุ่น ความเอาใจใส่ และการได้รับคำปรึกษาจากบิดามารดา ทำให้นักศึกษามีความรู้สึกว่า ตนเองมีคุณค่า มีความมุ่งมั่นในชีวิต และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

นักศึกษาบางคนทีบิตามารดาอยู่รวมกัน มีความคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ทั้งนี้เพราะการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม เช่น การเอาใจใส่มากเกินไป การไม่มีเวลาอยู่กับนักศึกษา และการทะเลาะเบาะแว้งกัน เป็นต้น ทำให้นักศึกษาไม่กล้าที่จะปรึกษาปัญหา และไม่มีความสามารถที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง เกิดความความคับข้องใจ จึงส่งผลต่อคุณภาพชีวิตทำให้นักศึกษารู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า ไม่มีความสนใจในเรื่องของอนาคต และไม่มีความสุขในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพราะสภาพครอบครัวเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมนักศึกษาต่อทัศนคติเพราะบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวย่อมมีอิทธิพลในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้กับนักศึกษา

3 11 สถานภาพสมรสบิดามารดาแยกกันอยู่ ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร แสดงว่านักศึกษาบางคนทีบิตามารดาแยกกันอยู่ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะ การเอาใจใส่ ดูแล และให้ความรักของบิดามารดาที่นักศึกษาอยู่ด้วย ทำให้นักศึกษาไม่รู้สึกขาดความอบอุ่น และส่งผลให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นที่จะทำชีวิตให้มีคุณค่า มานะอดทนตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้สำเร็จ เพื่ออนาคตข้างหน้าจะสามารถเลี้ยงดูบิดาหรือมารดาที่อยู่ด้วย

นักศึกษาบางคนทีบิตามารดาแยกกันอยู่ มีความคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ การที่นักศึกษารู้สึกขาดความอบอุ่นหรือไม่ใครสนใจ จึงมีพฤติกรรมที่แสดงออกมาในแนวทางที่ผิด ไม่สนใจในการทำชีวิตให้มีคุณภาพ โดยไม่คิดถึงอนาคต จึงไม่มีความภูมิใจในตนเอง ไม่มีการวางแผนในอนาคต หรือตั้งความมุ่งหวังในชีวิต รู้สึกว่าตนด้อยกว่าผู้อื่น

3 12 สถานภาพสมรสบิดามารดาถึงแก่กรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร แสดงว่านักศึกษาบางคนทีบิตามารดาถึงแก่กรรม มีความคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะ การเลี้ยงดูเอาใจใส่ การได้รับความอบอุ่น การได้รับคำปรึกษาที่ดีจากบิดาหรือมารดาที่ยังมีชีวิตอยู่ ทำให้นักศึกษาระลึกถึงคุณความดีของบิดาหรือมารดาที่ยังมีชีวิตอยู่จึงประพฤติปฏิบัติให้มีคุณค่า กตัญญูกตเวทิตังใจศึกษาเล่าเรียนเพื่อดูแลบิดาหรือมารดาที่มีอยู่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

นักศึกษาบางคนทีบิตามารดาถึงแก่กรรม มีความคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ทั้งนี้เพราะ การขาดที่ปรึกษาที่ดี ยิ่งในช่วงของวัยรุ่นเด็กผู้หญิงมักอยากปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับแม่ และเด็กผู้ชายอยากปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับพ่อ แต่ถ้าหากขาดบิดาหรือมารดาไป นักศึกษาบางคนไม่มีที่ปรึกษาหรือไม่กล้าปรึกษากับบิดาหรือมารดาที่ยังมีชีวิตอยู่ ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเก็บกด ไม่กล้าตัดสินใจปัญหาหรือกลัวความผิดพลาด ทำให้นักศึกษาไม่กล้าที่จะเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคส่งผลให้นักศึกษารู้สึกด้อยกว่าเพื่อน ไม่มีความมั่นใจในตนเอง

4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย(X_{19}) ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน(X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน(X_{21}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์(X_{20}) โดยองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบนี้

สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 39.20 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 เป็นอันดับหนึ่ง แสดงว่าลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตดีมากกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงเพื่อให้นักศึกษาชั้นปริญญาตรีมีความรู้ภาษาต่างประเทศและความรู้ทั่วไปในด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ซึ่งทางมหาวิทยาลัยนอกจากจะให้ความสำคัญของเนื้อหาวิชาความรู้แล้วนั้น ก็ยังเล็งเห็นถึงความสำคัญของสถานที่เรียนที่จะช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ดี จึงจัดให้สถานที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ภายในห้องเรียนความเป็นระเบียบเรียบร้อย ขนาดของห้องเรียนกับปริมาณนักศึกษา บริเวณของห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ ดัง เช่น เสียงและกลิ่น รวมถึงมีสื่ออุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย มีคุณภาพการใช้งาน หลากหลายกับรายวิชา และเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอน สามารถช่วยให้นักศึกษามีแรงจูงใจที่จะปรับตัวด้านการเรียนให้ประสบความสำเร็จ อันมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชีววัฒน์ นิจนตร (2526 : 182-187) ที่ศึกษาเรื่อง สภาพเชิงจิตสังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียน พบว่า แนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่มีสภาพโรงเรียนและห้องเรียน โรงเรียนจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชา เช่น การวางแผนแนวอาคารที่ถูกทิศทาง ได้รับแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป ไม่มีเสียงดังรบกวน ภายในตกแต่งด้วยสิ่งที่สวยงามเป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้บรรยากาศร่มรื่น น่าเรียน สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาดสวยงาม โต๊ะเก้าอี้มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียนและขนาดต้องเหมาะสมกับผู้เรียนและอุปกรณ์การศึกษาเป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและง่ายขึ้น การจัดใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้น ขึ้นอยู่กับทักษะและความสนใจของครูว่าจะใช้อุปกรณ์นั้น ๆ ได้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และใช้ได้ถูกต้องเพียงใด เพราะสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะสร้างเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลดี

4.2 ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 เป็นอันดับสอง แสดงว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนมาก ทำให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตดีรองลงมาจากลักษณะทางกายภาพ ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนนั้น มักเป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นรู้จักพึ่งพาตนเองและรู้วิธีการวางแผนทางการเรียนที่ดี โดยจะเป็นผู้ที่มีการคาดการณ์ไกลถึงผลที่จะเกิดจากการกระทำเกี่ยวกับการศึกษา และประกอบอาชีพ มีความสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหารู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อความสำเร็จในชีวิต

4 3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 เป็นอันดับสาม แสดงว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพดีกับเพื่อน ทำให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตดีรองลงมาจากลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมงในหนึ่งวัน ทำให้นักเรียนมีความใกล้ชิดผูกพันกัน คอยดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน มีการพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งในเรื่องเรียน และเรื่องส่วนตัวโดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นปรึกษาหารือแก้ไขปัญหาให้ลุล่วง และรวมกันทำกิจกรรมต่างๆด้วยกัน ทั้งนี้ได้ด้วยกันจะกล้าที่จะพูดคุยในเรื่องส่วนตัวกับเพื่อนในวัยเดียวกันมากกว่าที่จะปรึกษาบิดามารดา หรือครูอาจารย์ และหากมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนแล้วคุณภาพชีวิตก็จะดี มีการใช้ชีวิตทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาริษา นาคทับที (2540 87) ที่ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้นำประชาธิปไตยของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาลัยชนประทาน จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่าสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา

4 4 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 เป็นอันดับสุดท้าย แสดงว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพดีกับอาจารย์ ทำให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตดีรองลงมาจากสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาต้องใช้ชีวิตในช่วงเวลากลางวันอยู่ที่มหาวิทยาลัยมากที่สุด และผู้ที่ดูแลเอาใจใส่นักศึกษา คืออาจารย์ ซึ่งอาจารย์นั้นมีอิทธิพลต่อนักศึกษาอยู่หลายๆ ด้าน เช่น เป็นผู้ชี้แนะทางความคิดให้ความรู้ประสิทธิภาพ วิชา ให้คำปรึกษาแนะแนวข้อปฏิบัติต่างๆ ให้การดูแลเอาใจใส่เรื่องการเรียน และเรื่องส่วนตัว เป็นผู้ที่คอยเข้มงวดในเรื่องการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับทั้งของวิชาเรียน และของโรงเรียน ดังนั้นไม่ว่านักศึกษาจะอยู่ส่วนไหนของมหาวิทยาลัย อาจารย์ก็คอยใส่ใจดูแลนักศึกษา และด้วยความรัก เมตตาหวังดีที่เป็นพื้นฐานนิสัยของอาจารย์จึงทำให้สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ ชินพันธ์ (2523 135-139) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนิสิตกับความรู้สึกรับผิดชอบและมโนภาพแห่งตน พบว่าความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนิสิต จะทำให้การเรียนของนิสิตดียิ่งขึ้น อาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นิสิตจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดมากเท่านั้น ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์จึงมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครองของ นักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทราบว่า มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย ลักษณะมุงอนาคตทางการ เรียน

สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ เพื่อเป็น แนวทางนำไปใช้พัฒนานักศึกษาในการปรับปรุงตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดจนการปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนักศึกษา และการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1 1 จากการศึกษพบว่าองค์ประกอบในด้านลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ เป็นอันดับแรก ดังนั้น ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ควรรักษาระดับคุณภาพของลักษณะ ทางกายภาพของมหาวิทยาลัยให้ดีตลอดไป

1 2 จากการศึกษพบว่าองค์ประกอบในด้านลักษณะมุงอนาคตทางการเรียน เป็น องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ เป็นอันดับที่สอง ดังนั้น ทางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และบิดามารดา ควรส่งเสริม ลักษณะมุงอนาคตทางการเรียนโดยให้มีกิจกรรมที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถคาดการณ์ไกลในสิ่งที่ เรียนถึงการประกอบอาชีพในอนาคตเมื่อจบการศึกษา

1 3 ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และบิดามารดา ควรร่วมกันพัฒนาสัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษากับเพื่อนเนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา ปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นอันดับที่สาม ดังนั้นผู้บริหาร อาจารย์ ผู้สอนจึงควรส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนในคณะให้คงอยู่ สืบ ทอดเป็นประเพณีอันดีงามเกิดความรักใคร่ ผูกพัน ช่วยเหลือ เห็นใจ เป็นที่พึ่งที่ปรึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นไป

1 4 จากการศึกษพบว่า องค์ประกอบทางด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับ อาจารย์มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร เป็นอันดับสุดท้าย ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมที่ต้อง กระทำเป็นกลุ่มร่วมกันเพื่อให้เกิดความอบอุ่นระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และส่งเสริมกิจกรรมที่ ระลึกถึงพระคุณครูอาจารย์ ที่อาจารย์นั้นคอยใส่ใจดูแลนักศึกษา ด้วยความรัก ความเมตตาหวังดี เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ดียิ่งขึ้น

2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารองประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา คณะอื่นๆ ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางนำไปใช้พัฒนานักศึกษาในการปรับปรุงตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดจนการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนักศึกษา และการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษารองประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต เช่น สุขภาพจิต บุคลิกภาพ สถานที่พักอาศัย และภูมิสำเนา เป็นต้น

2.3 ควรทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนของนักศึกษา โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ทางจิตวิทยา เช่น การควบคุมตนเอง กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

2.4 ควรทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ทางจิตวิทยา เช่น การปรับพฤติกรรม และกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง (2533) ความจำเป็นพื้นฐานของชุมชนในเขตเมือง กรุงเทพมหานคร
สำนักงานเลขานุการ
- กรมการพัฒนาชุมชน (2538) รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทยปี 2537 กรุงเทพมหานคร เพิ่ม
เสริมกิจ
- กรมสามัญศึกษา (2541) เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา เล่มที่ 1 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภา
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524) สุขภาพจิตในโรงเรียน กรุงเทพฯ มหามกุฏราชวิทยาลัย
- กุลวรรณ วิทยาวงศรุจิ (2526) ความสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัว และการปรับตัวของ
วัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ปริญญาณิพนธ์ กศ ม
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถ่ายเอกสาร
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน (2540) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
(พ ศ 2540 – 2544) กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์พัฒนาหลักสูตร, 2540
- จินตนา ยูนิพันธ์ (2534) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองด้วยสุขภาพจิตของ
ประชาชนไทยภาคกลาง โครงการวิจัยพฤติกรรมสุขภาพเพื่อพัฒนานักวิจัยหน้าใหม่
ทุนสนับสนุนโดยองค์การอนามัยโลก
- จรวพร กาญจนโชติ (2536) การปรับตัวและสุขภาพจิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ ภาคใต้
- ชีวิวัฒน์ นิจนตร (2526) สภาพเชิงจิตสังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียน ปริญญาณิพนธ์
กศ ม กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถ่าย
เอกสาร
- ณรงค์ศักดิ์ ตะระกัญ และคนอื่นๆ (2535) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพฯ พร ศิวการพิมพ์
- นายกรัจมนตรี, สำนัก (2539) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ ศ 2540 –
2544) กรุงเทพฯ สำนักงานนายกรัจมนตรี
- ประพัฒน์ จำปาไทย (2525) ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับ
บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ ค ม กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร
- ประภาพร จินันทุยา (2536) คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชมรมทางสังคมผู้สูงอายุดินแดง
วิทยานิพนธ์ ว ทม กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยมหิดล ถ่ายเอกสาร

- ประกาศิ์ สุฉันทบุตร (2522) สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา
ปริญญาโท กศ ม กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ถ่ายเอกสาร
- ประนอม แสงจันทร์ (2529) ความพึงพอใจในการศึกษาวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลใน
สถานศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปริญญาโท กศ ม กรุงเทพฯ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถ่ายเอกสาร
- ประหยัด ทองมาก (2536) แรงผลักดันในการแสดงพฤติกรรมของนักเรียน เอกสารการสอนชุด
วิชาหลักและระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช
- พรทิพย์ ถาวรจักร์ (2525) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ ค ม กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร
- พรรณีภา ธรรมวิรัช (2528) การศึกษาบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลใน
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ ค ม กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531) วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ กรุงเทพฯ เจริญ ผล
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2531) คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลกับการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมอนามัย ในคณะกรรมการจัดการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 8 ประมวล
การประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 8 เรื่อง การพยาบาลกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
กรุงเทพฯ บริษัทธรรมสาร จำกัด
- พวงสร้อย วรกุล (2522) การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา ปริญญาโท กศ ม
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- พิมศรี เปาณิล (2530) บรรยาการการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์ ปริญญาโท กศ ม กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ภาวนา ใจประสาท (2511) การดำรงชีวิตของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปริญญา
โท กศ ม กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- มาริษา นาคทับที (2540) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้นำประชาธิปไตยของนิสิตคณะ
วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาลัยชนประทาน จังหวัดนนทบุรี ปริญญาโท กศ ม กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ราชบัณฑิตยสถาน (2525) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ ศ 2525 กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์
อักษรเจริญทัศน์

- วาสนา เจือทอง (2531) ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังรูปแบบการใช้ชีวิตกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพยาบาล สังกัดกระทรวงกลาโหม วิทยานิพนธ์ วทม กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- วิภูสนา สาคริตชานันท์ (2545) การศึกษาคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปริญญาานิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- วิลาส บุญทองขาว (2527) บรรยายากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของนักเรียน ครูและผู้บริหารเขตการศึกษา 4 ปริญญาานิพนธ์ กศ ม กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- ศิริรัตน์ จันทรแสงรัตน์ (2538) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กิจกรรมนักศึกษา และสภาพแวดล้อมกับคุณภาพชีวิต นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข วิทยานิพนธ์ คม กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร
- ศศิพินต์ ทรงสัจย์ (2542) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรีสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปริญญาานิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สุชา จันทรเอม (2528) จิตวิทยาวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร อักษรบัณฑิต
- สิปปนนท์ เกตุทัต (2528) ระบบการศึกษาช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างไร เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ วันที่ 9 กันยายน 2528 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยมหิดล
- สมศักดิ์ ชินพันธ์ (2523) ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนิสิตกับความรู้อารมณ์และเมโนภาพแห่งตน ปริญญาานิพนธ์ กศ ม กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สุวิมล เต๋นสุนทร (2527) ตัวแปรด้านจิตวิทยาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ปริญญาานิพนธ์ กศ ม กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สุวิทย์ สมานมิตร (2516) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2515 ปริญญาานิพนธ์ กศ ม กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ่ายเอกสาร
- สว่างจิต ศรีระชา (2531) ชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยานิพนธ์ คม กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์พัฒนาหลักสูตร

- สำรวย ประไพศรี (2544) การปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรมาสนักศึกษามหาวิทยาลัย
สุรนารี จังหวัดนครราชสีมา ปริญญาโท กศ ม (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- แสงอรุณ พจน์พัฒน์พล (2545) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครเหนือ กรุงเทพมหานคร
ปริญญาโท กศ ม (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถ่ายเอกสาร
- อวยชัย วัชรธรรม (2521) การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้องค์ประกอบที่อยู่
นอกเหนือความสามารถทางด้านสติปัญญา ปริญญาโท กศ ม กรุงเทพฯ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- อุไร จันทรสว่าง (2540) การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปริญญาโท กศ ม (การวัดผลการศึกษา)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- Campbell,A (1976 ,May) "Subjective Measures of Well – being," *American Psychologist*
31(5) 117-124
- Epstein,J L Land J M Mcpartland (1976, March) "The Concept and Measurement of the
Quality of School Life," *American Educational Research Journal* 13(7) 15 – 30
- Ferrans, C E and M J Powers (1992) "Psychometric Assessment of the Quality of Life
Index," *Research in Nursing and Health* 15 29 – 38 , 1992
- Garrison, Karl C , Albert J Kingston and Arthurs S McKonald (1966) *Educational
psychology* Bombay Vakils
- Gage, David C Berliner (1979) "*Educational psychology*"
- Haddad, Afaf Shukri (1986 , December) "Quality of Life of Jordanian College Student,"
Dissertation Abstracts International 47(12) 20 – 25
- Kakkar, S S (1968) "Adjustment and Self – Acceptence " *Thesis Abstract Series* School of
Education on, Indiana University, Indiana
- Lewis,F (1982, April) "Experienced Personal Control and Quality of Life in Late-stage Cancer
Patients," *Nursing Research* 31(4) 113
- Marion, Norleen (n d ,September) "The Relationship of Objective and Subjective Family
Income Advocacy to Selected Measures of Perceived Life Quality," *Dissertation
Abstracts International*, 38(11) 1155 – B
- Oberteuffer, Dellbert (1954) *School Mental Education* New York Harper and Brogher
- Okla Katherine Keefer (1991, January) "Gender Roles and Adjustment in Children of
Divorce," *Dissertation Abstracts International* 51 (7B) 3577

- Orr, Kelly Kent (1979 ,August) "The Relationship of Perceived Family Interpersonal Compativity to Adolescent Adjustment," *Dissertation Abstracts International* 40 (9) 1907 – B
- Ostroot, Nathalie, Shin Don and Wayne Sayder (1982, August) "Wquality of Perception in Two Cultures," *Social Indicators Research* 2(2) 16-21
- Springer, N N (n d ,May)" *The Influence of General Social Status on The Emotional Stability of Children*," *Pedagogf Sewe* 4(5) 321 – 328
- UNESCO (1981) *Quality of Life An Orientation to Population Education* Bangkok
UNESCO

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร 5731

ที่ ศธ 0519 12/495 C

วันที่ ๕ กรกฎาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

 เนื่องด้วย นางสาวนพรัตน์ เรียบทวี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ เจริญ ภิระเดช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และ อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

 จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นางสาวนพรัตน์ เรียบทวี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519 12/ -

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

~ กรกฎาคม 2548

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวนพรัตน์ เรียบทวี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ เจริญ กรีทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 429 คน ตอบแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวนพรัตน์ เรียบทวี ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-9735462 มือถือ 09-1069606

ที่ ศธ 0519 12/4 ๕๕-๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑ / มิถุนายน 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวนพรัตน์ เรียบทวี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เวณิ กรีทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาต ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวนพรัตน์ เรียบทวี ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามการใช้เวลาในการเรียน
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุงอนาคต
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามคุณภาพชีวิต

2 โปรดตอบแบบสอบถามทุกตอนและทุกข้อ

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต นักศึกษาสามารถแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักศึกษาไม่มีข้อถูกหรือผิดและไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใดในการตอบแบบสอบถามนักศึกษาไม่ต้องลงชื่อของนักศึกษา คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

จึงขอความกรุณาให้นักศึกษาตอบให้ตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของ นักศึกษามากที่สุดโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณในการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวนพรัตน์ เรียบทวี
 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () และเติมข้อความลงไปในช่องว่าง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1/ เพศ

() ชาย

() หญิง

2/ ชั้นปีที่กำลังศึกษา

() ชั้นปีที่ 1

() ชั้นปีที่ 2

() ชั้นปีที่ 3

() ชั้นปีที่ 4

3 ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ยสะสม นับถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน)

4 ค่าใช้จ่าย

บาท ต่อเดือน

คำชี้แจง จากข้อ 5 – 7 คำว่าผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดาของท่าน หรือบุคคลที่ให้การดูแลท่าน ทั้งทางด้านส่วนตัว และการเรียน

5 รายได้ของผู้ปกครองรวมกัน

บาท ต่อเดือน

6 อาชีพของผู้ปกครอง

() รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

() ค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว

() รับจ้าง

7 สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

() บิดามารดาอยู่ร่วมกัน

() บิดามารดาแยกกันอยู่

() บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการใช้เวลาในการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่านเมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือของใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในการทบทวนบทเรียน					
2	ข้าพเจ้าเตรียมอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนเข้าเรียนในแต่ละวิชา					
3	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมในห้องสมุด					
4	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามแผนการเรียนที่ได้กำหนดไว้					
5	เมื่อถึงที่พักข้าพเจ้าใช้เวลาส่วนใหญ่ดูทีวี					
6	ข้าพเจ้ามักขาดเรียนหากทำการบ้านไม่เสร็จ					
7	ข้าพเจ้ามักทำรายงานในวันใกล้กำหนดส่งงาน					
8	ในขณะที่เรียนข้าพเจ้าตั้งใจฟังสิ่งที่อาจารย์สอน					
9	ในขณะที่เรียนข้าพเจ้าจดโน้ตสำคัญของเรื่องที่เรียน					
10	ข้าพเจ้าไม่ยอมขาดเรียนถ้าไม่ป่วย					
11	ข้าพเจ้าทำบันทึกย่อเนื้อหาแต่ละวิชาเพื่อใช้สำหรับการเตรียมตัวสอบ					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
12	ข้าพเจ้าส่งรายงานทันเวลาที่อาจารย์กำหนด					
13	ในขณะที่เรียนข้าพเจ้าไม่ตั้งใจฟังเพื่อนที่ออกมาแนะนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน					
14	หลังเลิกเรียนข้าพเจ้ารวมกลุ่มกับเพื่อนเพื่อทำการบ้าน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่านเมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	<u>ความสามารถในการคาดการณ์ไกล</u> ข้าพเจ้าเลือกเรียนวิชาที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อ					
2	ข้าพเจ้าตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่อนำความรู้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ					
3	เมื่อมีความผิดพลาดในการทำงานข้าพเจ้ามักจดจำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดขึ้นอีก					
4	ความสำเร็จในการเรียนทำให้ประสบความสำเร็จในอนาคต					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
5	ในอนาคตคนที่ไม่มีการศึกษา มีความสามารถในการทำงานสู้คนที่มีการศึกษาสูงไม่ได้					
6	<u>ด้านการวางแผนและการแก้ไขปัญหา</u> ในการทำงานข้าพเจ้าพยายามปฏิบัติตามลำดับขั้นที่ได้วางแผนไว้					
7	ก่อนที่จะข้าพเจ้าเลือกอาชีพ ข้าพเจ้าพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต					
8	ข้าพเจ้าคิดอยากลาออกจากมหาวิทยาลัยเพราะเบื่อการเรียน					
9	ข้าพเจ้าปล่อยให้ปัญหาลึกละเอียดไปเองโดยไม่หาทางแก้					
10	ข้าพเจ้าพยายามทำงานให้เสร็จก่อนเวลาที่กำหนดเพื่อมีเวลาในการตรวจทานผลงาน					
11	ถ้าข้าพเจ้าเรียนไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจะถามอาจารย์ประจำวิชา					
12	<u>ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อความสำเร็จในชีวิต</u> ข้าพเจ้าไม่ชอบรอคอยให้เวลาผ่านไปโดยที่ไม่ทำอะไรเลย					
13	เมื่อข้าพเจ้าประสบปัญหาในการทำงาน ข้าพเจ้าเพียรพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง					
14	แม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่ชอบเรียนในบางวิชา ข้าพเจ้าก็ตั้งใจเรียนเพื่อที่จะสอบได้คะแนนดี ๆ					
15	ข้าพเจ้าทำงาน เพียงเพื่อให้มีงานส่งอาจารย์					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
16	ความพยายามและความตั้งใจจริงของ ข้าพเจ้า ช่วยทำให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ					
17	ข้าพเจ้าอดทนต่อการเรียนเพื่อ ความสำเร็จในอนาคต					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่านเมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	<u>การปฏิบัติตนของนักศึกษาต่อผู้ปกครอง</u> ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองซักถามเรื่อง ส่วนตัว					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองดักเตือน เรื่องการเรียนรู้					
3	ข้าพเจ้าไม่เคยมีของขวัญให้ผู้ปกครองในวัน พิเศษ					
4	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ผู้ปกครอง กำหนดด้วยความเต็มใจ					
5	ข้าพเจ้าขออนุญาตผู้ปกครอง เมื่อต้องการ ออกไปข้างนอก					
6	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาปัญหาทุกเรื่องกับ ผู้ปกครอง					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
7	ข้าพเจ้าไม่ใส่ใจกับคำแนะนำของผู้ปกครอง					
8	<u>การปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักศึกษา</u> ผู้ปกครองให้คำปรึกษา เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา เรื่องการเรียน					
9	ผู้ปกครองแสดงความห่วงใย ดูแล เมื่อข้าพเจ้า ไม่สบาย					
10	ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าเลือกวิชาที่ สนใจด้วยตนเอง					
11	เมื่อข้าพเจ้าทำผิด ผู้ปกครองแสดงความไม่ พอใจ โดยตำหนิข้าพเจ้าอย่างไม่มีเหตุผล					
12	ผู้ปกครองกล่าวชมเชยเมื่อข้าพเจ้าสอบได้ คะแนนดี					
13	ผู้ปกครองให้กำลังใจข้าพเจ้าเสมอเมื่อประสบ ความผิดหวัง ท้อแท้ใจ					
14	ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้กับข้าพเจ้า					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่านเมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
<u>สถานที่เรียน</u>						
1	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก					
2	ห้องเรียนมีเสียงดังรบกวน เช่น เสียงจากเรือในแม่น้ำ เสียงรถยนต์ และเสียงจากร้านค้า					
3	ห้องเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย					
4	ห้องเรียนมีอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาไม่เพียงพอ					
5	ห้องเรียนมีกลิ่นรบกวน เช่น โรงอาหาร กองขยะ และห้องน้ำนักศึกษา					
6	โต๊ะ เก้าอี้มีเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา					
7	โต๊ะ เก้าอี้มีสภาพดีพร้อมใช้งาน เช่น สะอาด และแข็งแรง					
<u>สื่อและอุปกรณ์การเรียน</u>						
8	อุปกรณ์การสอนของอาจารย์มีประสิทธิภาพดี ไม่ชำรุด					
9	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับรายวิชา					
10	สื่อการสอนของอาจารย์ทำให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น					
11	อุปกรณ์สำหรับการฝึกปฏิบัติมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
12	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความหลากหลายกับรายวิชา					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่านเมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
	<u>การปฏิบัติตนของนักศึกษาต่ออาจารย์</u>					
1	ข้าพเจ้าเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์					
2	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับอาจารย์ได้					
3	ข้าพเจ้าชอบทำงานให้อาจารย์โดยที่อาจารย์ไม่ได้ขอร้องให้ช่วย					
4	ข้าพเจ้าไม่ตั้งใจเรียนในขณะที่อาจารย์สอน					
5	เมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนข้าพเจ้าสามารถปรึกษาอาจารย์ได้ตลอดเวลา					
6	ข้าพเจ้าให้ความเคารพครูอาจารย์					
7	อาจารย์เป็นต้นแบบที่ดีในการปฏิบัติตัวให้แก่ข้าพเจ้า					
	<u>การปฏิบัติตนของอาจารย์ต่อนักศึกษา</u>					
8	อาจารย์รับฟังเหตุผลของข้าพเจ้า					
9	อาจารย์ให้ความสนใจนักศึกษาทุกคนในห้องเรียน					
10	อาจารย์ดูแลข้าพเจ้าอย่างใกล้ชิด					
11	อาจารย์แนะนำเอกสารตำราเรียนให้ข้าพเจ้าค้นคว้าเพิ่มเติม					
12	อาจารย์ซักถามนักศึกษาทุกคนในห้องเรียนอย่างทั่วถึง					
13	อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับข้าพเจ้าเมื่ออยู่ในห้องเรียน					
14	อาจารย์กล่าวคำชมเชยเมื่อข้าพเจ้าทำความดี					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่านเมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือของใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	เมื่อข้าพเจ้าทำการบ้านไม่ได้ เพื่อนในห้องที่เข้าใจ ช่วยอธิบายให้					
2	ข้าพเจ้ากับเพื่อนทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความสามัคคี					
3	ข้าพเจ้ามักถูกเลือกจากเพื่อนให้เข้าร่วมกลุ่มด้วย					
4	ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนได้					
5	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกันและกัน					
6	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อไม่อยากมีเพื่อน					
7	ข้าพเจ้าสนิทกับเพื่อนต่างห้องเรียน					
8	ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเรียนได้					
9	เมื่อเพื่อนมีปัญหา ข้าพเจ้าสามารถให้คำปรึกษาเพื่อนได้					
10	ข้าพเจ้าเข้ากับเพื่อนไม่ได้					
11	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อนไม่มีความจริงใจ					
12	เมื่อว่างจากการเรียนข้าพเจ้ามักซ่อมกีฬากับเพื่อน					
13	ข้าพเจ้ากับเพื่อนมีความห่วงใยใกล้ชิดกัน					
14	ในการทำงานกลุ่มข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นของเพื่อน					
15	เพื่อนให้ข้าพเจ้ายืมหนังสือเรียน					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามคุณภาพชีวิต

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่านเมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือของใดของหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
	<u>ด้านกายภาพ</u>					
1	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง					
2	มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก					
3	หอสมุดมีหนังสือเพียงพอต่อการค้นคว้า					
4	โรงอาหารมีอาหารสะอาด ถูกสุขลักษณะ และเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา					
5	มหาวิทยาลัยมีสถานที่ และอุปกรณ์กีฬาให้นักศึกษาได้ฝึกอย่างเพียงพอ					
6	มหาวิทยาลัยมีมาตรการรักษาความปลอดภัยดี					
7	วิธีการลงทะเบียนเรียนของทางมหาวิทยาลัยมีขั้นตอนที่ยุงยาก					
8	ข้าพเจ้าเดินทางไป – กลับระหว่างที่พักกับมหาวิทยาลัยสะดวก รวดเร็ว					
	<u>ด้านสังคม</u>					
9	ข้าพเจ้ามีความสุขกับการเรียน					
10	ข้าพเจ้าได้พัฒนาความสามารถของตนเองจากความรู้ที่ได้จากวิชาที่เรียน					
11	ข้าพเจ้ามีเงินเพียงพอสำหรับทำรายงาน และซื้ออุปกรณ์ประกอบการเรียน					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
12	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างจากการเรียน เพื่อทำงานหารายได้เสริม					
13	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ายาสายตามองเห็นไม่ชัดเจน					
14	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการได้ยินไม่ชัดเจน					
15	ข้าพเจ้ามีสุขภาพดีโดยการออกกำลังกายเป็นประจำ					
16	ข้าพเจ้ามีเงินไม่พอใช้ในแต่ละเดือน					
<u>ด้านจิตวิทยา</u>						
17	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในตัวเอง					
18	ข้าพเจ้าพอใจกับรูปร่างหน้าตาของตนเอง					
19	ข้าพเจ้าคิดว่าตัวเองได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ ว่าเป็นคนเก่ง					
20	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการทำกิจกรรม เช่น เล่นกีฬา เล่นดนตรี น้อยกว่าเพื่อน					
21	ข้าพเจ้าคิดว่าตัวเองมีส่วนดีอยู่บ้าง					
22	ข้าพเจ้าเชื่อมั่นในตัวเองเสมอว่าสามารถทำงานต่าง ๆ ได้สำเร็จ					

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อ
และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)ของแบบสอบถามการใช้เวลาในการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3 693	8	4 181
2	2 333	9	2 563
3	3 576	10	2 200
4	3 973	11	3 753
5	3 753	12	3 216
6	3 000	13	4 667
7	4 044	14	3 286

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 9373

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)ของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4 596	10	4 416
2	3 216	11	2 475
3	2 828	12	3 693
4	4 044	13	4 044
5	3 479	14	4 583
6	2 970	15	4 500
7	3 286	16	3 667
8	3 361	17	3 500
9	2 425		

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 9484

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2 291	8	2 803
2	4 076	9	3 538
3	2 683	10	2 521
4	4 159	11	4 062
5	4 801	12	2 847
6	3 538	13	4 181
7	2 521	14	5 196

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 8221

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2 435	7	3 240
2	2 887	8	2 782
3	2 465	9	4 768
4	4 178	10	3 538
5	2 714	11	3 000
6	3 118	12	5 196

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 8513

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ อาจารย์

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4 950	8	3 363
2	2 521	9	5 196
3	5 307	10	2 976
4	5 196	11	2 840
5	4 768	12	2 449
6	3 118	13	3 897
7	2 941	14	3 834

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 8707

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ เพื่อน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3 500	9	3 000
2	4 178	10	2 291
3	3 500	11	2 449
4	2 449	12	2 500
5	5 477	13	2 683
6	2 489	14	3 057
7	4 178	15	3 000
8	2 449		

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 9081

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามคุณภาพชีวิต

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2 449	12	2 941
2	3 057	13	3 897
3	4 000	14	3 578
4	2 954	15	3 057
5	4 000	16	4 700
6	2 941	17	2 216
7	3 873	18	3 363
8	2 573	19	4 382
9	3 363	20	2 449
10	2 449	21	3 693
11	3 889	22	2 782

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 9102

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นางสาวนพรัตน์ เรียบทวี
 วันเดือนปีเกิด 20 กันยายน 2521
 สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
 ที่อยู่ปัจจุบัน 99 SWD คอร์ท ห้อง 801 ซอยรามคำแหง 22 ถนนรามคำแหง แขวง
 หัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
 โทร 0-9106-9606

ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน 71/1 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ 1 แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ
 10210, บริษัท ชมะนันท์เวิลด์เน็ต จำกัด
 โทร 02-973-5462

ประวัติการศึกษา

พ ศ 2537	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสุนารีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา
พ ศ 2540	มัธยมศึกษาตอนปลาย (การบัญชี) โรงเรียนสุนารีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา
พ ศ 2542	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (การตลาด) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา
พ ศ 2544	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การตลาด) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ ศ 2548	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ